

APSTIPRINĀTS
ar SIA "Rīgas ūdens" valdes 24.04.2024.
lēmumu (protokols Nr.2.4.1/2024/27)

SIA "RĪGAS ŪDENS"

**ZIŅOJUMS PAR LĪGUMA IZPILDI
SABIEDRISKO ŪDENSSAIMNIECĪBAS PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANĀ
2023.GADĀ**

Rīga, 2024

Saturs

ZIŅOJUMĀ IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI	4
IEVADS	5
1. PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS KVALITĀTES IZVĒRTĒJUMS	7
Pakalpojumu pieejamība	7
Ūdenssaimniecības infrastruktūra	8
1.1. PAKALPOJUMU APJOMI	8
Ūdens realizācijas apjoma salīdzinājums ar iepriekšējā gada rādītājiem	8
Notekūdeņu apjoma salīdzinājums ar iepriekšējā gada rādītājiem	10
Ūdens nodrošināšana brīvkrānos, strūklakās, ugunsdzēsības hidrantos un dzeramā ūdens pieejamība Pašvaldības norādītajos publiskajos pasākumos	11
1.2. DZERAMĀ ŪDENS KVALITĀTE UN KVALITĀTES RĀDĪTĀJU IZMAIŅAS, SALĪDZINOT AR NORMATĪVAJOS AKTOS NOTEIKTO	12
Ūdens sagatavošana un ūdens kvalitāte pēc ūdens sagatavošanas	12
1.3. NOTEKŪDEŅU KVALITĀTE UN NEKAITĪGUMS APKĀRTĒJAI VIDEI, SALĪDZINOT AR NORMATĪVAJOS AKTOS NOTEIKTO	14
Notekūdeņu kvalitāte	14
Dabas resursu nodokļu maksājumi	14
1.4. ŪDENSAPGĀDES UN KANALIZĀCIJAS SISTĒMAS UZTURĒŠANA, AVĀRIJU UN REMONTDARBU SKAITS	15
Ūdensapgādes sistēmas	15
Kanalizācijas sistēmas	15
1.5. ŪDENS APGĀDES UN KANALIZĀCIJAS SISTĒMU AVĀRIJU NOVĒRŠANAS PASĀKUMI	16
Veiktie pasākumi bojājumu novēršanas operativitātei	16
Vidējais bojājumu novēršanas termiņš	16
1.6. ŪDENS ZUDUMU APJOMS	17
Ūdens zudumi un nerealizētais ūdens daudzums	17
1.7. REALIZĒTIE PROJEKTI UN PASĀKUMI PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS IETVAROS	18
Nozīmīgākie realizētie projekti	18
Līdzfinansējums iedzīvotājiem KF projektos un ārpus KF	18
ES KF 4K	19
ES KF 5K un ES KF 6K	19
Ģeogrāfiskās informācijas sistēma	20
Patēriņa uzskaitē	21
1.8. KLIENTU APKALPOŠANA	21
Komunikācija un saziņa	22
Klientu apmierinātības pētījums	24
1.9. KOMPETENTO PĀRBAUDES INSTITŪCIJU KONSTATĒTO PĀRKĀPUMU, IZTEIKTO AIZRĀDĪJUMU UN SŪDŽĪBU SKAITS	25
VVD pārbaudes	25
2. BŪTISKĀKIE ŠĶĒRŠĻI, KAS KAVĒJUŠI PAKALPOJUMU SNIEGŠANU AUGSTĀ KVALITĀTĒ	26
Novecojušie un neatbilstošā tehniskā stāvoklī esošie ūdens sadales tīkli	26

Ūdensvadu cauruļvadu jaudas pret patēriņa apjomu izmaiņām radītās sekas	26
Rūpniecības zonu un tranzītvadu ūdenssaimniecības infrastruktūra.....	27
Bioloģiskās attīrīšanas stacijas jaudas nepietiekamība	27
3. PAREDZĒTIE UZLABOJUMI ŪDENSAPGĀDES UN KANALIZĀCIJAS PAKALPOJUMU	
NODROŠINĀŠANĀ.....	27
Ūdensapgādes kvalitātes un drošības nodrošināšana, infrastruktūras tehniskā stāvokļa uzlabošana ...	27
Iekškvartālu tranzīta vadu likvidācija.....	28
4. NOZĪMĪGI NOTIKUMI PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PERIODĀ.....	29
Izmaiņas ūdensapgādes pakalpojumu tarifā	29
Priekšlikums ūdenssaimniecības tarifu noteikšanas metodikas pārskatīšanai	29
Brīvkrāņu programma pilsētvidē	30
Pierīgas pašvaldību notekūdeņu aglomerācijās attīstība	30
Līdzdalība ūdenssaimniecības nozares politikas veidošanā	31

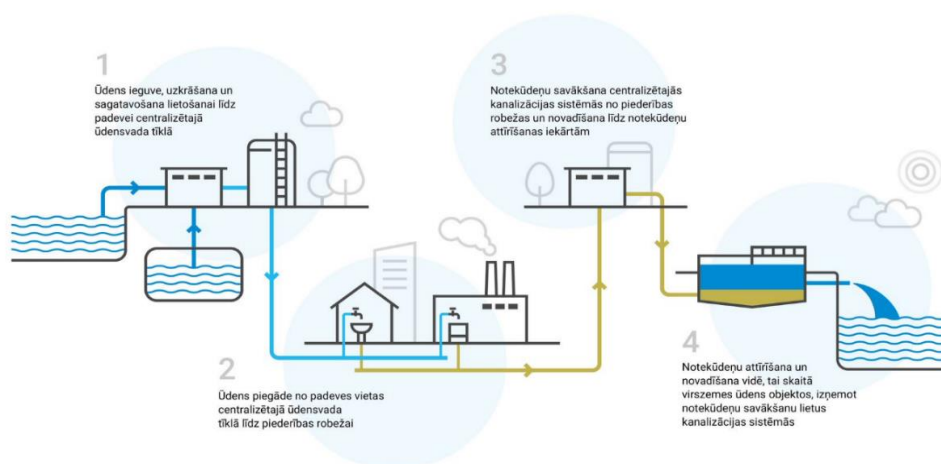
ZIŅOJUMĀ IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

Saīsinājums	Skaidrojums
ĀMD	Rīgas domes Ārtelpas un mobilitātes departaments
AŪKKL	Apvienotā ūdens kvalitātes kontroles laboratorija
BASD	Bioloģiskā attīrīšanas stacija "Daugavgrīva"
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CSPS	Centralizētā spiediena paaugstināšanas stacija
ES KF 4K	Eiropas savienības Kohēzijas fonda projekta "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 4.kārta"
ES KF 5K	Eiropas savienības Kohēzijas fonda projekta "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 5.kārta"
ES KF 6K	Eiropas savienības Kohēzijas fonda projekta "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 6.kārta"
ĢIS	Ģeogrāfiskā informācijas sistēma
RVP IKSD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta departaments
RVP FD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Finanšu departaments
LŪKA	Latvijas Ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija
RVP MVD	Rīgas valstspilsētas pašvaldības Mājokļu un vides departaments
SPRK	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
SELP	Smaku emisijas limitu projekts
ŪKTD	Ūdensvada un kanalizācijas tīklu dienests
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VVD	Valsts vides dienests

IEVADS

Pamatojoties uz Rīgas domes 10.07.2019. lēmumu Nr.2446 "Par līguma par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu noslēgšanu ar SIA "Rīgas ūdens"", Rīgas pilsētas pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība) un SIA "Rīgas ūdens" (turpmāk – Rīgas ūdens, Sabiedrība vai uzņēmums) 24.07.2019. noslēdza līgumu Nr.RD–19–756/lī par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu (turpmāk – Līgums). Atbilstoši Līgumam Sabiedrība nodrošina šādus ūdenssaimniecības sabiedriskos pakalpojumus (turpmāk – Pakalpojumi) Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā:

- ūdens ieguve, uzkrāšana un sagatavošana lietošanai līdz padevei centralizētajā ūdensvada tīklā;
- ūdens piegāde no padeves vietas centralizētajā ūdensvada tīklā līdz piederības robežai;
- notekūdeņu savākšana centralizētajās kanalizācijas sistēmās (izņemot notekūdeņu savākšanu lietus kanalizācijas sistēmās) no piederības robežas un novadīšana līdz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām;
- notekūdeņu attīrīšana un novadīšanā vidē, tai skaitā virszemes objektos.

1.attēls. Rīgas ūdens sniegtie sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi

22.03.2023. pieņemts Rīgas domes lēmums Nr.RD–23–2363/lē par grozījumiem Līgumā, ietverot jaunu Sabiedrībai deleģētu uzdevumu – apsaimniekot ugunsdzēsības hidrantus un MVD un ĀMD īpašumā esošos brīvkrānus, kā arī plānot jaunu brīvkrānu izbūvi, paplašinot to pieejamību Rīgas valstspilsētas teritorijā.

2023.gadā Sabiedrību vadīja valde šādā sastāvā:

- Krišjānis Krūmiņš, valdes priekšsēdētājs;
- Normunds Zvaunis, valdes loceklis;
- Agnese Ozolkāja, valdes locekle (no 25.09.2023.).

2023.gadā Sabiedrības padome strādāja trīs padomes locekļu sastāvā:

- Māris Kleinbergs, padomes priekšsēdētājs (līdz 22.02.2023.);
- Dace Ljusa, padomes locekle, priekšsēdētāja pienākumu izpildītāja (līdz 14.08.2023.), padomes priekšsēdētāja (no 15.08.2023.);
- Tālis Juhna, padomes loceklis;
- Imants Paeglītis, padomes loceklis (no 11.08.2023.).

Sabiedrība 2023.gadā ir nodrošinājusi Līgumā noteikto sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu, dzeramā ūdens kvalitātes prasību izpildi un veikusi virkni pasākumu Sabiedrības infrastruktūras, tehnoloģiskās attīstības, klientu apkalpošanas un pakalpojumu sniegšanas attīstības un efektivitātes uzlabošanas jomā.

Ar Rīgas domes 07.07.2021. lēmumu Nr.720 "Par Rīgas pilsētas pašvaldības tiešās līdzdalības saglabāšanu SIA "Rīgas ūdens"" ir noteikts uzņēmuma vispārējais stratēģiskais mērķis:

Nodrošināt un sniegt kvalitatīvus un uzticamus ūdenssaimniecības pakalpojumus, nodrošināt ilgtspējīgu un drošu Rīgai nozīmīgo ūdens resursu izmantošanu un stratēģiski svarīgās infrastruktūras pārvaldību, kā arī veicināt iedzīvotāju iesaistīšanos ūdens piesārņojuma novēršanā.

Ar Rīgas domes 06.10.2021. lēmumu Nr.938 "Par SIA "Rīgas ūdens" specifisko nefinanšu mērķu noteikšanu", uzņēmumam noteikti specifiskie nefinanšu mērķi ūdenssaimniecības politikas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas jomā īstenošanai, kas izriet no Sabiedrībai noteiktā vispārējā stratēģiskā mērķa, tiesību aktiem un politikas plānošanas dokumentiem, un ir saistīti ar publiskai personai noteikto funkciju izpildes nodrošināšanu.

Ziņojums sagatavots un strukturēts atbilstoši Līguma 2.10.punkta nosacījumiem iesniegšanai RVP MVD, kā arī izskatīšanai Sabiedrības padomē un Rīgas ūdens kārtējā dalībnieku sapulcē atbilstoši Rīgas domes 21.08.2020. iekšējo noteikumu Nr.4 "Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošo kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības kārtība" prasībām. Ziņojumā sniegts arī pārskats par vairākiem Rīgas ūdens ieskatā būtiskiem Uzņēmuma darbības virzieniem, kuri izriet no Rīgas domes noteiktajiem finanšu un nefinanšu mērķiem. Nefinanšu mērķu izpildi Rīgas ūdens nodrošina atbilstoši Sabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijai 2022. – 2024.gadam, kura ir apstiprināta ar Sabiedrības padomes 02.09.2022. lēmumu. Detalizēta atskaite par mērķu izpildei noteikto rezultatīvo rādītāju sasniegšanu pārskata gadā tiek iesniegta Sabiedrības padomei un dalībnieku sapulcei. Minētās atskaites kopsavilkums tiek publicēts arī Sabiedrības tīmekļa vietnē.

Par 2023.gada darbības rezultātiem Rīgas ūdens ir sagatavojis Finanšu pārskatu, Ilgtspējas pārskatu (nefinanšu ziņojumu) un Korporatīvās pārvaldības ziņojumu, kuri kopā ar Līguma izpildes pārskatu sniedz visaptverošu priekšstatu par Rīgas ūdens darbību 2023.gadā. Pārskati pēc to izskatīšanas kārtējā dalībnieku sapulcē būs pieejami uzņēmuma mājaslapā www.rigasudens.lv.

1. PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS KVALITĀTES IZVĒRTĒJUMS

Pakalpojumu pieejamība

Atbilstoši Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes informācijai par deklarētajiem iedzīvotājiem Rīgā 2023.gadā centralizētie ūdensapgādes pakalpojumi uz 31.12.2023. bija pieejami 98,03 % Rīgas valstspilsētas administratīvās teritorijas iedzīvotāju, savukārt centralizētie kanalizācijas pakalpojumi 98,08 % Rīgas valstspilsētas notekūdeņu aglomerācijas teritorijas iedzīvotāju. Prasības centralizētās kanalizācijas sistēmu izveidošanai noteiktas Ministru kabineta 22.01.2002. noteikumos Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī". Saskaņā ar minētajiem noteikumiem centralizētas kanalizācijas sistēmas izveidojamas apdzīvotām vietām vai to robežās esošām atsevišķām teritorijas daļām, kur iedzīvotāju skaits, apdzīvotības blīvums un ekonomiskā aktivitāte ir pietiekami koncentrēta, lai būtu ekonomiski pamatoti veidot centralizētu kanalizācijas tīklu sistēmu notekūdeņu savākšanai un novadīšanai uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (turpmāk – aglomerācija).

Atsevišķas pilsētas apkaimēs, to daļās vai atsevišķās ielās centralizētie ūdenssaimniecības pakalpojumi nav pieejami. Centralizētie ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi nav pieejami trīs Rīgas apkaimēs, kurās iedzīvotāju skaits ir lielāks par 1 000 iedzīvotājiem: Dārziņos (iedzīvotāju skaits: 3 859; platība: 434,8 ha), Trīsciemā (iedzīvotāju skaits: 1 228; platība: 1 131,9 ha), un Mangaļsalā (iedzīvotāju skaits: 1 149; platība: 803,6 ha)¹. Šobrīd ūdensapgādes pakalpojumi Trīsciemā ir pieejami tikai Jaunciema gatvē.

Ūdenssaimniecības pakalpojumi nav pieejami vai arī nav pieejami daļēji atsevišķās šādu Rīgas apkaimju teritorijās, t.sk. atsevišķās ielās: Atgāzene, Bergī, Bišumuiža, Bolderāja, Brekši, Čiekurkalns, Dārziņi, Dzirciems, Imanta, Jaunciems (ūdensapgāde un kanalizācija pieejama tikai daudzdzīvokļu ēkām), Jugla, Ķengarags, Maskavas forštate, Mežaparks, Mežciems, Mīlgrāvis, Pētersala – Andrejsala (kanalizācija nav pieejama atsevišķiem objektiem), Purvciems, Šampēteris, Šķīrotava, Teika, Torņkalns, Vecmīlgrāvis (atsevišķās ielās nav pieejama kanalizācija), Zaslauks, Ziepniekkalns, Zolitūde, kā arī atsevišķās apkaimēs ar iedzīvotāju skaitu mazāku par 1000 iedzīvotājiem – Suži, Voleri, Buļļi, Bukulti, Mūkupurvs, Rumbula, Kundziņsala, Ķīpsala, Kleisti, Spilve, Salas². Šajā skaitā ir arī teritoriju daļas (ielas) ar nelielu deklarēto iedzīvotāju skaitu un ekonomiski nepamatotām, lielām izmaksām, tāpēc ūdenssaimniecības tālākai attīstībai ir izveidots ūdenssaimniecības attīstības teritoriju prioritārais saraksts, sarindots pēc būvniecības izmaksām uz 1 iedzīvotāju.

2021.gadā Sabiedrība un CFLA noslēdza līgumu par ES KF 6K īstenošanu – ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu paplašināšanu Teikā, Ziepniekkalnā, un Imantā – Nīcas ielas un Vārves ielas rajonos un Imantas līnijās. Šobrīd būvdarbi vēl turpinās Imantā un Ziepniekkalnā.

Šobrīd norit Mangaļsalas un Bukultu ūdenssaimniecības attīstības būvniecības ieceres dokumentācijas izstrāde, plānojot ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izbūvi un pievienošanu Rīgas infrastruktūrai. Mangaļsalas teritorijas ūdenssaimniecības attīstībai tiek nodrošināti Rīgas domes līdzekļi.

Pabeigta būvniecības ieceres dokumentācijas izstrāde ūdenssaimniecības infrastruktūras paplašināšanai Juglā, kā arī Bergu un Imantas apkaimju teritorijās, kuras netika iekļautas ES KF 5K un ES KF 6K projektos. Pabeigta ūdenssaimniecības paplašināšanas būvdarbi Čiekurkalnā (Saulkrastu, Stienes, Liepupes rajonā), un uzsākti būvdarbi Dreiliņos. Dārziņu ūdenssaimniecības attīstības projekta realizācijai ir nepieciešamas ļoti lielas Rīgas valstspilsētas investīcijas >30 milj.EUR. Tā kā Eiropas Savienības fondi šādiem mērķiem šobrīd nav pieejami, un ūdenssaimniecības infrastruktūra šajā apkaimē ir jārealizē kopā ar ielu un pārējās publiskās infrastruktūras attīstību, šis projekts varētu potenciāli būt arī publiskās un privātās partnerības projekts, kura realizācijai būtu jāmeklē labākie risinājumi.

¹ <https://apkaimes.lv/statistika/iedzivotaju-skaitis-2/>

² <https://apkaimes.lv/statistika/iedzivotaju-skaitis-2/>

Ūdenssaimniecības infrastruktūra

Sabiedrības ūdenssaimniecības infrastruktūra uz 31.12.2023.:

- Dzeramā ūdens sagatavošanas ietaises “Daugava” un “Baltezers”;
- **17** ūdens spiediena paaugstināšanas sūkņu stacijas;
- **6** ūdensgūtnes;
- **1518** km ūdensvada tīkli;
- **5** ūdens rezervuāri;
- **106** kanalizācijas sūkņu stacijas;
- **1260** km kanalizācijas tīkli;
- Bioloģiskās attīrīšanas stacija “Daugavgrīva”.

Rīgas ūdensapgādei nepieciešamais ūdens daudzums tiek iegūts sešās pilsētas nozīmes ūdensgūtnēs, kas iedalāmas divās grupās:

- ūdensgūtnes, kas kā ūdens avotu izmanto virszemes ūdeni – ūdens stacija “Daugava”;
- ūdensgūtnes, kas izmanto pazemes ūdens krājumus – “Baltezers”, “Baltezers–1”, “Baltezers–2”, “Zaķumuiža”, “Remberģi”.

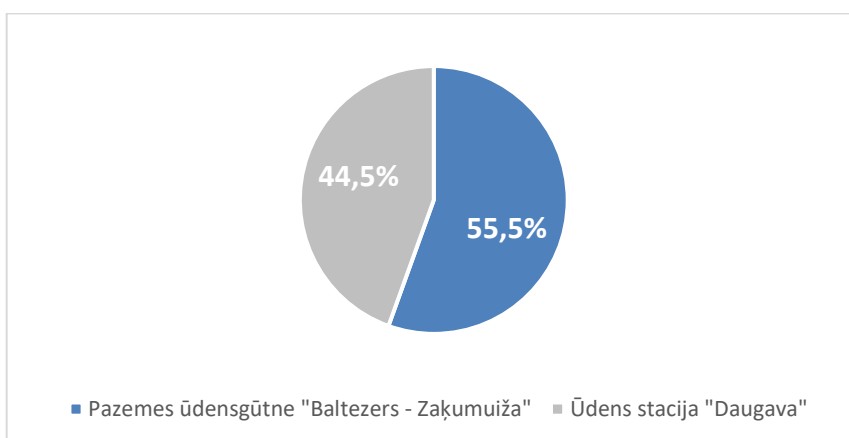
Rīgas kanalizācijas sistēmā savākto notekūdeņu attīrīšana tiek veikta Rīgas pilsētas ziemeļrietumu daļā – Bioloģiskās attīrīšanas stacijā “Daugavgrīva”.

1.1. PAKALPOJUMU APJOMI

Sabiedrība nodrošina ūdenssaimniecības pakalpojumus klientiem Rīgas valstspilsētas teritorijā, kā arī atsevišķiem klientiem blakus esošajās pašvaldību teritoriju daļās – Ādažu, Ropažu, Mārupes un Ķekavas novadā. Starp šiem klientiem ir arī vairāki ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēji, kuri ar ūdenssaimniecības pakalpojumiem nodrošina savus klientus pierīgas pašvaldībās.

2023.gadā centralizētajā ūdensvada tīklā tika padoti 35 506 tūkst. m³ ūdens.

2023.gadā 55,5 % pilsētai padotā ūdens tika iegūti no pazemes ūdensgūtnēm un 44,5 % – no virszemes ūdensgūtnes (2.attēls).

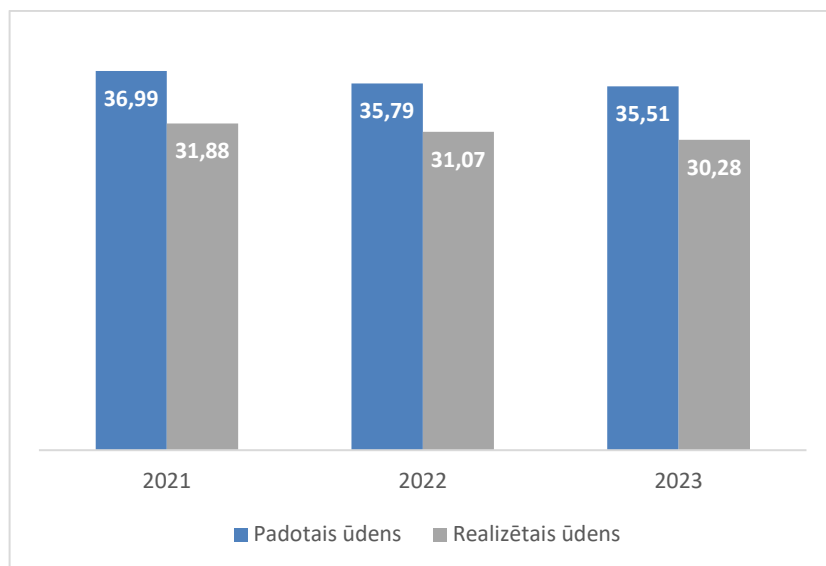

2.attēls. Iegūtā ūdens sadalījums 2023.gadā no pazemes un virszemes ūdensgūtnēm, %.

Ūdens realizācijas apjoma salīdzinājums ar iepriekšējā gada rādītājiem

Rīgas ūdensvada tīklā 2023.gadā kopumā padoti 35 506 tūkst. m³ ūdens, ūdensapgādes pakalpojumu realizācijas apjoms – 30 278 tūkst. m³. BASD kopumā attīrīti 50 477 tūkst. m³ notekūdeņu, tai skaitā no klientiem saņemtais notekūdeņu daudzums (kanalizācijas pakalpojums) – 36 351 tūkst. m³. Padotā ūdens

un realizētā ūdens apjomi redzami 3.attēlā.

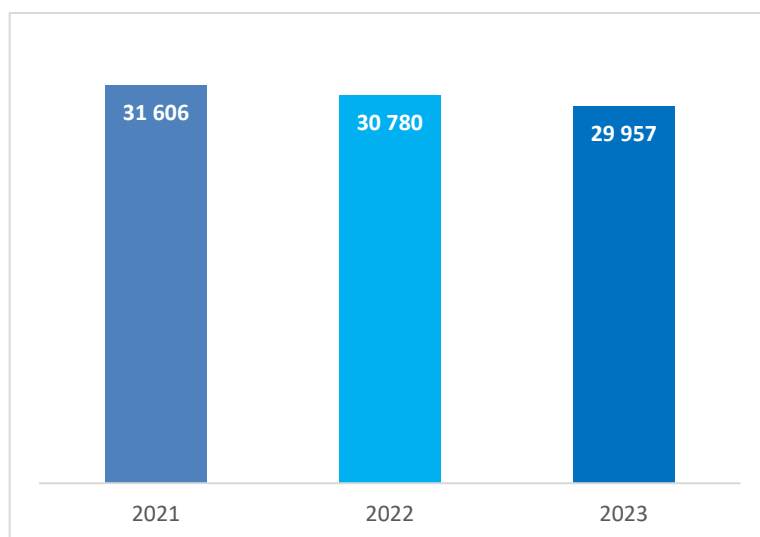

3.attēls. Padotā un realizētā ūdens apjoms 2021. – 2023.gadā, milj. m³.

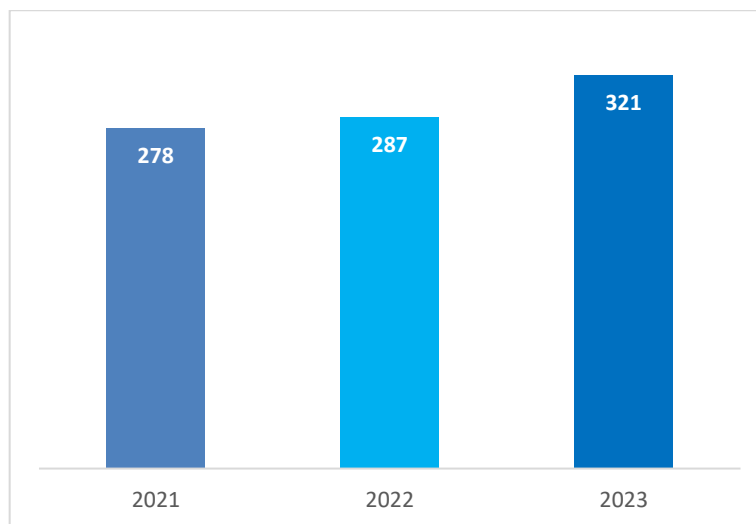
*Informāciju par ūdens zudumiem skatīt ziņojuma sadaļā "1.6. Ūdens zudumi tīklā".

Sniegto ūdensapgādes pakalpojumu apjoms pārskata gadā, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, samazinājās par 2,5 % un bija 30 278 tūkst. m³, tajā skaitā:

- Rīgas administratīvajā teritorijā 29 957 tūkst. m³, kas salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu samazinājies par 2,7%;
- Pierīgā sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem 321 tūkst. m³, kas salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu palielinājies par 12,2%, bet kopumā veidoja nelielu apjomu no kopējā realizācijas apjoma.

4.attēls. Ūdensapgādes pakalpojumu apjoms Rīgas administratīvajā teritorijā 2021. – 2023.gadā, tūkst. m³.

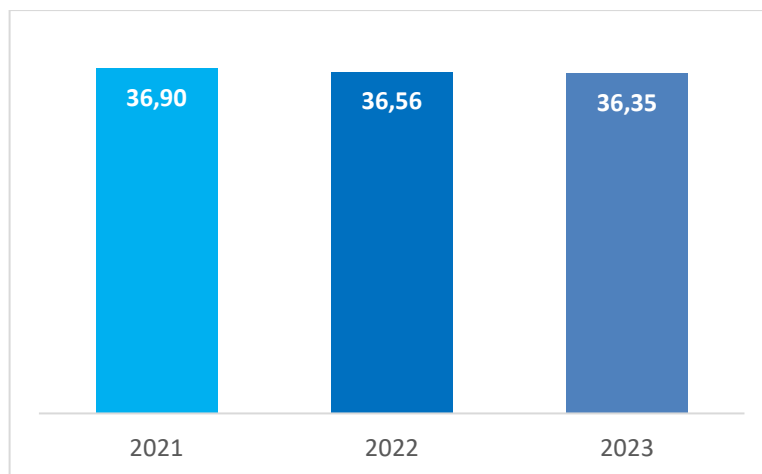

5.attēls. Ūdensapgādes pakalpojumu apjoms Pierīgā 2021. – 2023.gadā, tūkst. m³.

No kopējā ūdensapgādes pakalpojumu apjoma Rīgas administratīvajā teritorijā 77,8% veido dzīvojamā fonda klientu patēriņš. Pārskata gadā dzīvojamā fonda klientu grupas patēriņa apjoms, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, samazinājies par 3,3%. Nedzīvojamā fonda klientu patēriņš veido 22,2% no ūdensapgādes pakalpojumu apjoma un salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu samazinājies par 0,5%.

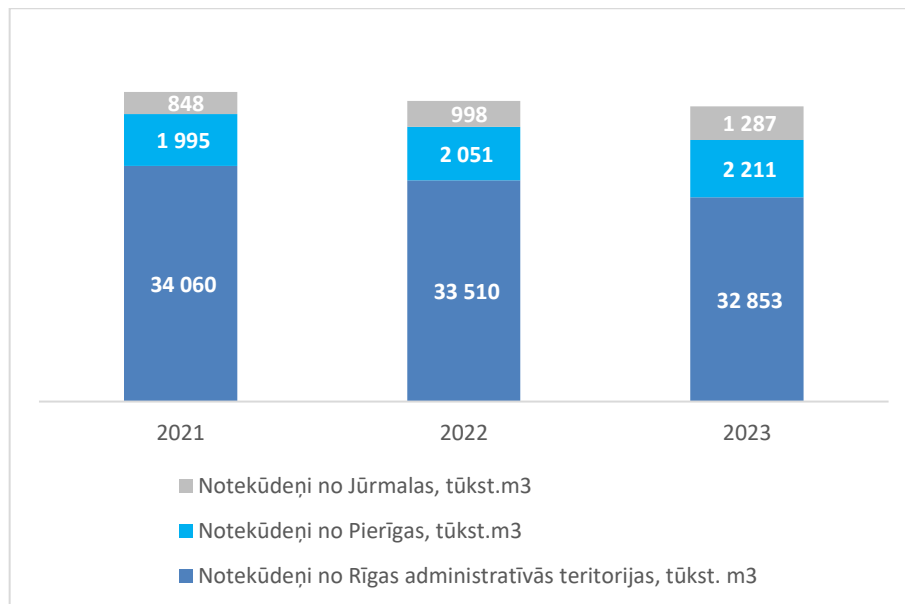
Notekūdeņu apjoma salīdzinājums ar iepriekšējā gada rādītājiem

Kanalizācijas pakalpojumu apjoms pārskata gadā, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, samazinājies par 0,6% un bija 36 351 tūkst. m³, tajā skaitā pakalpojumi no pierīgas un Jūrmalas. Rīgas administratīvajā teritorijā sniegto pakalpojumu apjoms bija 32 853 tūkst. m³, lietus notekūdeņu apjoms bija 2 030 tūkst. m³, kas, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, palielinājies par 0,5%.

6.attēls. Savākto notekūdeņu apjomi 2021. – 2023., milj. m³.

2023.gadā notekūdeņi no pierīgas bija 2 211 tūkst. m³, kas veido 6,1% no kopējā savākto notekūdeņu apjoma, kas, salīdzinot ar 2022.gadu palielinājās par 7,8%. Notekūdeņi no Jūrmalas bija 1 287 tūkst. m³, kas, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, palielinājās par 28,9%.

7.attēls. Savākto notekūdeņu apjomi 2021. – 2023., tūkst. m³.

BASD attīrīto notekūdeņu apjoms 2023.gadā veidoja 50 477 tūkst. m³.

13.12.2023. Rīgas ūdens saņēmis neatkarīgās sertifikācijas iestādes “Bureau Veritas Certification” sertifikātu, ar kuru uzņēmumā ieviestā vides pārvaldības sistēma atzīta kā atbilstoša standarta LVS EN ISO 14001:2015 prasībām dzeramā ūdens sagatavošanas un apgādes, kā arī sadzīves notekūdeņu novadīšanas un attīrīšanas sfērās.

Ūdens nodrošināšana brīvkrānos, strūklakās, ugunsdzēsības hidrantos un dzeramā ūdens pieejamība Pašvaldības norādītajos publiskajos pasākumos

Uz 31.12.2023. Rīgā tika ekspluatēti 7 606 ugunsdzēsības hidranti. Pēc VUGD sniegtās informācijas vidējais ūdens patēriņš viena ugunsgrēka dzēšanai ir 15 m³ – savukārt 2023.gadā Rīgā no ugunsdzēsības hidrantiem izmantotais ūdens veido ap 31 095 m³.

Ugunsdzēsības hidranti	2021	2022	2023
skaits	7 434	7 565	7 606

1.tabula. Ugunsdzēsību hidrantu skaits 2021. – 2023.gadā.

Rīgas dome 22.03.2023. pieņēma lēmumu Nr.2363 “Par grozījumiem Rīgas domes 10.07.2019. lēmumā Nr.2446 “Par līguma par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu noslēgšanu ar SIA “Rīgas ūdens”” un grozījumiem Rīgas valstspilsētas pašvaldības un SIA “Rīgas ūdens” 24.07.2019. līgumā par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu Nr.RD–19–756/lī”. Ar minēto lēmumu tika papildināts Līgums, paredzot paplašināt brīvkrānu pieejamību pilsētvidē, uzdot Uzņēmumam nodrošināt jaunu brīvkrānu izbūvi, kā arī veikt Pašvaldības brīvkrānu apsaimniekošanu. Kā otrs jauns Uzņēmuma pienākums tika noteikts nodrošināt dzeramā ūdens pieejamību Rīgas valstspilsētas norādītajos publiskajos pasākumos.

Izpildot Līgumā noteikto, 2023.gadā tika ierīkoti desmit jauni brīvkrāni, kā arī atjaunots vēsturiskais 1903.gadā būvētais brīvkrāns Raiņa bulvārī. Rīgas ūdens uzsāka apsaimniekot septiņus MVD un ĀMD īpašumā esošos brīvkrānus, kuri tika ierīkoti 2022.gadā.

Plānojot 2023.gada brīvkrānu pieejamības paplašināšanas un uzturēšanas izmaksu kompensāciju, tika paredzēts, ka izdevumu kompensācija tiek plānota gan attiecībā uz 10 jauno brīvkrānu izbūvi un uzturēšanu, gan arī attiecas uz ūdens patēriņa un iekārtu uzturēšanas izmaksām par septiņiem pašvaldībai piederošajiem brīvkrāniem, kuri ar augstāk minēto lēmumu nodoti Sabiedrības apsaimniekošanā, kā arī

ūdens patēriņa apmērā uz pieciem brīvkrāniem, kuri jau bija Sabiedrības īpašumā. RVP FD departaments saskaņoja prognozēto izmaksu aprēķinu ar 96 791 EUR apmērā.

Ņemot vērā RVP IKSD iesniegto pasākumu sarakstu (19.06.2023. vēstule Nr. DIKS–23–1203–nd), Rīgas ūdens nodrošināja dzeramā ūdens pieejamību Pašvaldības norādītajos pasākumos. Kā nozīmīgākais notikums ir jāmin Vispārējo Dziesmu un deju svētku laikā (30.06. – 09.07.) dažādās pasākumu norises vietās izvietotās vairākas mobilās ūdens stacijas, kuras galvenokārt paredzētas izmantošanai pasākumos ar lielu apmeklētāju skaitu. Tehniski mobilās ūdens stacijas tiek pieslēgtas pilsētas ūdensvadam izmantojot hidrانتus, pieejamas diennakts režīmā ar iespēju, ka vienlaicīgi iekārtu var lietot astoņi cilvēki.

Kopumā dzeramā ūdens pieejamība tika nodrošināta pietiekamā apjomā un augstā kvalitātē. Kopējais pasākumos izlietotā ūdens apjoms ir 81 m³, attiecīgi kompensācija aprēķināta 94,35 EUR apmērā. Ziņojuma sagatavošanas posmā ir aprēķinātas kopējās faktiskās izmaksas, kas attiecas uz abu minēto uzdevumu izpildi un tās 2023.gadā ir 84 337 EUR apmērā.

1.2. DZERAMĀ ŪDENS KVALITĀTE UN KVALITĀTES RĀDĪTĀJU IZMAIŅAS, SALĪDZINOT AR NORMATĪVAJOS AKTOS NOTEIKTO

Sabiedrība, sniedzot sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus, nodrošina:

- pakalpojumu atbilstību noteiktām kvalitātes un vides aizsardzības prasībām, tehniskajiem noteikumiem, standartiem un noslēgto līgumu ar pakalpojumu lietotājiem nosacījumiem;
- dzeramā ūdens kvalitāti un notekūdeņu attīrīšanas kvalitāti atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem tiesību aktiem un ES tiesību normās noteiktajām prasībām;
- ūdens kvalitātes un kvantitātes saglabāšanu ūdensgūtnēs savas kompetences ietvaros;
- vides aizsardzības un ūdens resursu ekonomiskas izmantošanas jautājumu risināšanu savas kompetences ietvaros;
- ūdens monitoringa veikšanu atļaujās un normatīvajos tiesību aktos paredzētajos gadījumos un kārtībā;
- ūdenssaimniecības attīstības projektu izstrādi un realizēšanu savas kompetences ietvaros, veicot attiecīgu Eiropas Savienības direktīvu ieviešanu.

Ūdens sagatavošana un ūdens kvalitāte pēc ūdens sagatavošanas

Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības nosaka Ministru kabineta 26.09.2023. noteikumi Nr.547 “Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr.547). Minētie noteikumi paredz rādītāju līdzšinējo normu izmaiņas, dažiem no rādītājiem nenorādot vērtību, bet gan nosacījumu “*pieņemama patērētājiem un bez īpašām izmaiņām*” vai “*bez īpašām izmaiņām*”. Lai nodrošinātu vienotu prasību interpretēšanu un darbinieku izpratni par to, kuros gadījumos ir nepieciešama operatīva rīcība, uzņēmumā ir izstrādāts iekšējais regulējums “*Par ūdens paraugos nosakāmo smaržas, garšas, krāsas, duļķainības un mikroorganismu kopskaita normu vērtībām*”. Izvērtējot uzņēmumā apkopotos ūdens kvalitātes rādītājus četrus gadu periodā, kvalitātes uzraudzībai tiek izmantotas šādas normu vērtības:

Rādītājs	Rīgas ūdens noteiktā rādītāja vērtība	Vērtība Noteikumos Nr.547 (spēkā no 26.09.2023.)
Smarža	3 balles	Pieņemama patērētājiem un bez īpašām izmaiņām
Garša	3 balles	
Krāsa	15 mg/LPt.	
Duļķainība	2,0 NDV	
Mikroorganismu kopskaits	500/mL KVV	Bez īpašām izmaiņām

2023.gadā nodrošināta noteikto prasību izpilde ūdens kvalitātei, tai skaitā attiecībā uz dzelzi un mangānu, kas nepārsniedz noteiktās koncentrāciju normas, kuras attiecināmas ir 0,2 mg/L un 0,05 mg/L.

Nr. p.k.	Parametrs	Mērvienība	Maksimālā pieļaujamā norma	Vidējie testēšanas rezultāti		
				2021.gads	2022.gads	2023.gads
1.	Clostridium perfringens (ieskaitot sporas)	KVV/100mL	0	0	0	0
2.	Escherichia coli	KVV/100mL	0	0	0	0
3.	Koliformu baktērijas	KVV/100mL	0	0	0	0
4.	Mikroorg. kopsk.72 h 22°C	KVV/mL	Bez īpašām izmaiņām*	129	70	305
5.	Zarnu enterokoki	KVV/100mL	0	0	0	0
6.	Alumīnijs	mg/L	0,2	0,02	0,02	0,02
7.	Amonijs	mg/L	0,50	0,03	0,03	0,03
8.	Cietība	mmol/L	-	1,9	1,7	1,7
9.	Duļķainība	NDV	Pieņemama patērētājiem un bez īpašām izmaiņām**	0,2	0,2	0,3
10.	Dzelzs	mg/L	0,2	0,08	0,07	0,11
11.	Elektrovadītspēja	µS/cm	2500	526	459	423
12.	Hlorīdi	mg/L	250	75	50	38
13.	Mangāns	mg/L	0,05	0,02	0,02	0,02
14.	Nātrijs	mg/L	200	34	23	18
15.	Nitrāti	mg/L	50	1,9	2,2	2,3
16.	Nitrīti	mg/L	0,50	0,003	0,005	0,004
17.	Oksidējamība (KMnO ₄)	mg/L	5,0	2,3	2,2	2,3
18.	pH	pH vienības	6,5 – 9,5	7,3	7,3	7,3
19.	Sulfāti	mg/L	250	41	34	33

* – Rīgas ūdens noteiktā maksimālā pieļaujamā norma ir 500 KVV/mL.

** – Rīgas ūdens noteiktā maksimālā pieļaujamā norma ir 2 NDV.

2.tabula.Dzeramā ūdens kvalitātes vidējie testēšanas rezultāti 2021. – 2023.gadā.

Saskaņā ar LR Veselības inspekcijas apstiprināto plānu, Sabiedrības AŪKKL regulāri veic dzeramā ūdens kvalitātes monitoringu:

- vienu reizi mēnesī – 30 pilsētas ūdensvada punktos;
- divas reizes gadā – pēc rezervuāru tīrīšanas un dezinfekcijas;
- regulāri pēc avārijām ūdensvada sadales tīklā.

Lai operatīvi sekotu līdz ūdens kvalitātei pie patērētāja, tiek veikta biežāka ūdens kvalitātes uzraudzību nekā to paredz Noteikumu Nr.547 prasības. Sabiedrība astoņās pilsētas vietās noņem paškontroles paraugus katru darba dienu.

Sabiedrība izpilda visas normatīvo aktu prasības attiecībā uz ūdens kvalitāti. 2024.gadā, ievērojot Noteikumu Nr.547 prasības, Sabiedrība papildinās testēto rādītāju daudzveidību un nodrošinās 78 testēšanas rādītāju noteikšanu dzeramajā ūdenī. 2023.gadā, veicot monitoringu un paškontroli, ūdensvada sadales tīkla vietās ir konstatēti 36 paraugi neatbilstoši Noteikumu Nr.547 prasībām. Neatbilstību cēloņi ir saistīti ar ūdensapgādes tīklu remontdarbiem, kuru rezultātā radušās straujas hidrauliskā spiediena izmaiņas sadales tīkla atsevišķos posmos, un ar namu iekšējo tīklu stāvokli.

1.3. NOTEKŪDEŅU KVALITĀTE UN NEKAITĪGUMS APKĀRTĒJAI VIDEI, SALĪDZINOT AR NORMATĪVAJOS AKTOS NOTEIKTO

Notekūdeņu kvalitāte

Prasības notekūdeņu kvalitātei noteiktas Ministru kabineta 22.01.2022. noteikumos Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī". Atbilstoši VVD 23.01.2012. izsniegtās atļaujas B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.RI12IB0013 nosacījumiem, Sabiedrība regulāri nodrošina notekūdeņu laboratorisko kontroli, nosakot piesārņojošo vielu koncentrācijas BASD ieplūdē, izplūdē, kā arī bioloģiskās attīrīšanas procesos.

2023.gadā BASD nodrošināja visus normatīvajos aktos noteiktos attīrīšanas parametrus. Būtiskākie kvalitātes pārbaudes rezultāti norādīti 3.tabulā.

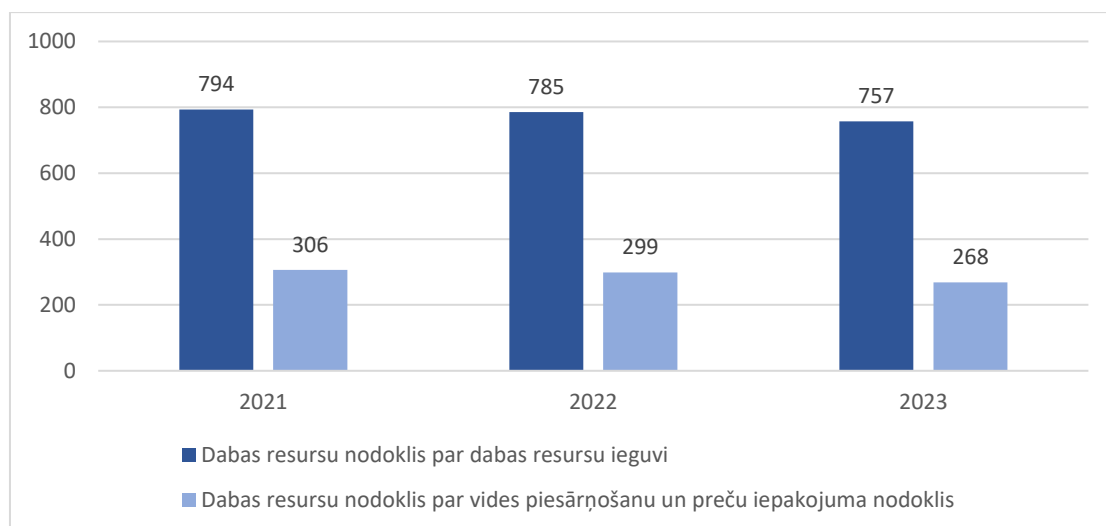
Nr. p.k.	Parametrs	Mērvienība	Maksimālā pieļaujamā koncentrācija	Vidējie testēšanas rezultāti		
				2021	2022	2023
1.	Suspendētās vielas	mg/l	35,0	9,1	8,1	8,5
2.	BSP ₅	mg/l	25,0	8,6	7,2	6,9
3.	ĶSP	mg/l	125,0	43,7	42,1	41,7
4.	Kopējais slāpeklis	mg/l	10,0	6,84	6,50	6,9
5.	Kopējais fosfors	mg/l	1,0	0,58	0,68	0,71

3.tabula. Piesārņojošo vielu koncentrācijas izplūdes Rīgas jūras līcī kvalitātes pārbaudes rezultāti 2021. – 2023.gadā.

Ņemot vērā tabulā atspoguļotos datus par piesārņojošo vielu koncentrācijām (mg/l) pēc notekūdeņu attīrīšanas, secināms, ka norādīto piesārņojošo vielu koncentrācijas pēc attīrīšanas atbilst normatīvajā aktā noteiktajām prasībām un atļaujā B kategorijas piesārņojošai darbībai noteiktajiem limitiem.

Dabas resursu nodokļu maksājumi

2023.gadā Sabiedrības dabas resursu nodokļa maksājumi bija 1 025 580,05 EUR.

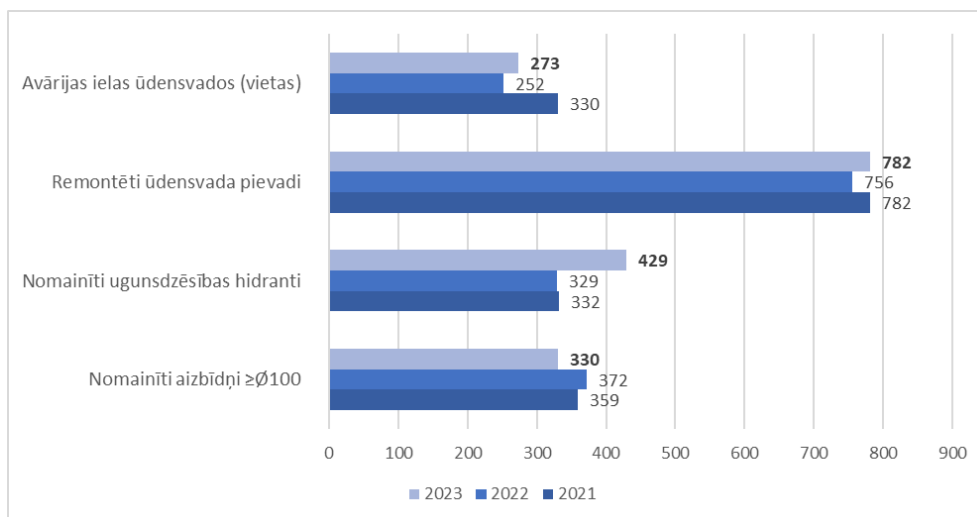
8.attēls. Dabas resursu nodokļa maksājumu salīdzinājums 2021. – 2023.gadā, tūkst. EUR.

1.4. ŪDENSAPGĀDES UN KANALIZĀCIJAS SISTĒMAS UZTURĒŠANA, AVĀRIJU UN REMONTDARBU SKAITS

Ūdensapgādes sistēmas

Sabiedrība nodrošina maģistrālo, sadalošo ūdensapgādes tīklu, ēku pievadu līdz atbildības robežai, ūdensapgādes tīklu armatūru un sūkņu staciju apsaimniekošanu.

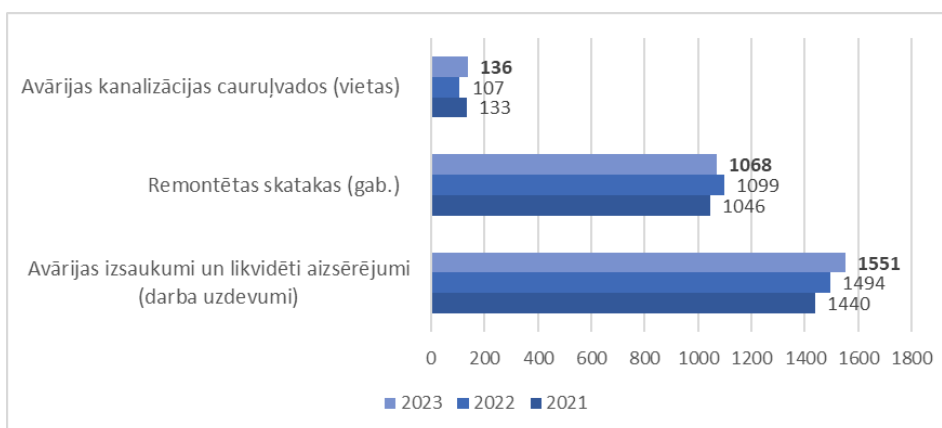
Sabiedrības apsaimniekotā ūdensvada tīkla darbības nodrošināšanai 2023.gadā tika atjaunoti 10,82 km ūdensvadu tīklu, pilnībā nomainīti vai remontēti 782 pievadi, nomainīti 330 aizbīdņi un 429 hidranti.

9.attēls. Ūdensvada tīkla remonts un avāriju likvidācijas 2021. – 2023.gadā.

Kanalizācijas sistēmas

Sabiedrība nodrošina kanalizācijas tīklu un būvju apsaimniekošanu, kas nodrošina sadzīves un saimniecisko notekūdeņu savākšanu un novadīšanu uz BASD. Kanalizācijas tīklā 2023.gadā veikta aizsērējumu likvidācija ar hidrodinamisko tehniku 66,9 km garumā, atjaunoti 8,54 km kanalizācijas cauruļvadu.

10.attēls. Kanalizācijas tīklā veiktie remonts un avāriju likvidācijas 2021. – 2023.gadā.

Vēsturiski nepietiekamo investīciju dēļ daļa infrastruktūras ir novecojusi, kā rezultātā jau šobrīd ir nepieciešami ievērojami finanšu līdzekļi tās atjaunošanai. Infrastruktūras atjaunošana varētu būtiski mazināt ūdensvada un kanalizācijas tīklu avāriju skaitu nākotnē. Uzņēmums ir izstrādājis Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2040.gadam projektu (iesniegts saskaņošanai Rīgas valstspilsētas pašvaldībā), kurā iepļānota cauruļvadu atjaunošana nozīmīgos apjomos.

1.5. ŪDENS APGĀDES UN KANALIZĀCIJAS SISTĒMU AVĀRIJU NOVĒRŠANAS PASĀKUMI

Veiktie pasākumi bojājumu novēršanas operativitātei

2023.gadā turpinājās intensīva novecojošo un bojāto aizbīdņu un hidrantu nomaiņa, nodrošinot šādus ieguvumus bojājumu novēršanas operativitātei:

- samazināts avāriju lokalizācijas ilgums;
- samazināts piespiedu ūdensapgādes pārtraukuma ilgums.

Operatīvas bojājumu novēršanas nodrošināšanai, Sabiedrība noslēgusi līgumus ar pakalpojumu sniedzējiem par ūdensvada un kanalizācijas tīklu avārijas remontu veikšanu, segumu atjaunošanas darbiem pēc avārijas likvidācijas darbu pabeigšanas, un satiksmes organizāciju darbu izpildes laikā. Savukārt operatīvākai avārijas situāciju novēršanas pārvaldībai un komunikācijas uzlabošanai starp dispečeriem un avārijas darbu vadītājiem, 2023.gadā izveidots apvienotais dispečerdienests.

2023.gadā nolūkā nodrošināt operatīvu reaģēšanu avāriju gadījumos un arī izmantot darbu veikšanai pilsētas teritorijā (blīvs komunikāciju tīkls, zaļie stādījumi) īpaši atbilstoši tehniku, iegādātas papildus tehnikas vienības:

- vakuumekskavators tranšeju rakšanai grūti pieejamās tīklu avārijas vietās, kur jānodrošina arī koku sakņu aizsardzība;
- kanalizācijas tīklu hidrodinamiskās tīrīšanas iekārta;
- mikroautobuss ar "Panorama 4K" iekārtu, kas nodrošina visaptverošu skatu 360 grādu leņķī un īpaši augstas izšķirtspējas 3D attēlu iegūšanu no kanalizācijas cauruļu iekšpuses, ļaujot datus analizēt datorā un modelēt situāciju.

Vidējais bojājumu novēršanas termiņš

Par bojājumu novēršanas termiņu tiek uzskatīts laiks no ūdens atslēgšanas brīža līdz ūdensapgādes atjaunošanai. Lai pēc iespējas samazinātu šo laiku, ūdensapgāde tiek atslēgta iespējami vēlu, ja to pieļauj konkrētā situācija – kad veikti visi nepieciešamie rakšanas darbi un noskaidrots avārijas iemesls, kā arī sagatavots avārijas novēršanai nepieciešamais remonta materiāls. Preventīvi, realizējot aizbīdņu nomaiņas programmu, tiek samazināti atslēdzamo ūdensvadu posmu garumi, līdz ar to tiek samazināts ūdensvada iztukšošanas un uzpildīšanas laiks un ievērojami samazināts iedzīvotāju skaits, kuriem avārijas likvidēšanas laikā tiek pārtraukta ūdensapgāde.

2023.gadā ūdensvadu remontu gadījumos piespiedu ūdensapgādes pārtraukuma vidējais ilgums bija 4,55 stundas (2022.gadā – 4,49 stundas), kas ir būtiski īsāks laiks par Rīgas Domes 15.12.2017. saistošo noteikumu Nr.17 55.punktā noteikto laiku – 48 stundas.

Ārpakalpojumu līgums par ūdensvada un kanalizācijas tīklu avārijas remontu veikšanu paredz, ka darbu uzsākšanas termiņš ir divu stundu laikā pēc pieteikuma saņemšanas jebkurā Rīgas un Rīgas rajona teritorijā izvietotajiem Sabiedrības objektiem, ar iespēju veikt darbu pieteikumus 24 stundas diennaktī. Sabiedrība ir nodrošinājusi ūdens apgādes un notekūdeņu novadīšanas atjaunošanu saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

1.6. ŪDENS ZUDUMU APJOMS

Ūdens zudumi un nerealizētais ūdens daudzums

Nerealizētais ūdens daudzums Rīgas ūdens apgādes tīklos galvenokārt rodas no ūdens zudumiem, kas veidojas no:

- Sabiedrības tehnoloģiskā pašpatēriņa;
- ūdensvada tīklu skalošanas;
- ūdensvada tīklu remontdarbiem;
- novecojušiem un neatbilstošā tehniskā stāvoklī esošiem tīkliem u.c.

Ūdens zudumus Rīgas ūdens aprēķina no nerealizētā ūdens daudzuma atskaitot uzskaitīto un aprēķināto tehnoloģisko ūdens patēriņu ūdenssaimniecības infrastruktūrā un aprēķināto ūdensvada tīklu skalošanai patērēto ūdens daudzumu.

Vidēji ūdens zudumi 2023.gadā veido 13,0% no tīklā padotā ūdens apjoma*, 2022.gadā 11,3% un 2021.gadā 11,7%.

Padotais realizētais ūdens un ūdens zudumi tūkst. m ³	2021	2022	2023
Uz pilsētu padotais ūdens	36 993	35 788	35 506
pazemes ūdens	20 776	20 269	19 709
virszemes ūdens	16 217	15 519	15 798
Realizētais ūdens daudzums	31 884	31 067	30 278
Nerealizētais ūdens daudzums	5 109	4 721	5 228
t.sk. tehnoloģiskais pašpatēriņš	484	432	433
t.sk. ūdensvada tīklu skalošana	283	252	171
t.sk. ūdens zudumi	4 342	4 037	4 625
Ūdens zudumi ³ (% no padotā ūdens)	11,7 %	11,3%	13,0%

4.tabula. Ūdens zudumi 2021. – 2023.gadā.

* Lielāku zuduma % varēja ietekmēt papildus neuzskaitītās profilaktiskās skalošanas, skalošanas pēc klientu sūdzībām, pilsētā veiktie būvniecības darbi (t.sk. ūdensvadu pārbūve), kā rezultātā tiek veikta tīklu uzpildīšana, skalošana, dezinfekcija, kas atbilstoši veiktajām aplēsēm varēja ietekmēt pašpatēriņu no 300 – 400 m³. Sabiedrība 2024.gadā plāno pārskatīt ūdens zudumu aprēķina metodiku, lai precīzāk uzskaitītu ūdens zudumu daudzumu (t.sk. būvniecības darbiem un skalošanas ūdeņu aprēķinu).

Sabiedrībā ir ieviesta hidraulisko parametru monitoringa sistēma ar spraudzondēm tīklā, kuras tiešsaistes režīmā nodrošina automātisku parametru pārraidi un datu uzkrāšanu par ūdensapgādes tīkla hidraulisko parametru izmaiņām. Šāda sistēmas izveide operatīvi ļauj noteikt ievērojamas ūdens noplūdes un automātiski ziņo par ārkārtas situācijām.

2023.gadā Sabiedrība turpināja veikt tīklu profilaktiskas apsekošanas darbus ar mērķi noteikt nezināmas izplūdes vietas, kuru gaitā atklātas 5 slēptas tīkla izplūdes. 2023.gadā Sabiedrības Tīklu noplūžu meklēšanas grupa izbrauca uz objektiem 749 reizes, veicot:

- 279 reizes – noplūžu noteikšanas darbus, tajā skaitā:
 - 165 reizes – izbraukumi uz atklātam izplūdēm precīzas vietas uzrādīšanai;
 - 114 reizes – izbraukumi uz slēptam izplūdēm (iesk. ceļa seguma iebrukumus);
- 246 reizes – trašu noteikšanas darbus;
- 224 reizes – profilaktiskos darbus, tostarp apsekotās zondes.

Sabiedrības rīcībā ir arī ūdens noplūžu korelācijas laboratorija, kura ikdienā veic ūdensvada tīkla monitoringu izvietojot tīklā noplūžu uztvērējus, ar kuru palīdzību tiek identificētas noplūžu vietas, kur ūdens izplūde nav redzama.

³% no padotā ūdens, neietverot pašpatēriņu un tīklu skalošanas apjomu.

1.7. REALIZĒTIE PROJEKTI UN PASĀKUMI PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS IETVAROS

Nozīmīgākie realizētie projekti

Kopumā investīcijas ūdenssaimniecības infrastruktūrā 2023.gadā ir veiktas ūdens ražošanas, ūdens piegādes, notekūdeņu savākšanas un notekūdeņu attīrīšanas jomās 35,6 milj. EUR apjomā. 2023.gadā realizēto projektu apjoms saistībā ar pētniecību un attīstību ~1 milj. EUR apjomā.

Nozīmīgākie 2023.gadā veiktie ūdenssaimniecības infrastruktūras projektu būvniecības darbi bija:

- Turpinās būvdarbi ES KF 6K projektā Imantā un Ziepniekkalnā;
- Pabeigta ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu paplašināšana Čiekurkalna apkaimē;
- Turpinās Kanalizācijas sūkņu stacijas KSS–311 Daugavgrīvas ielā 101 pārbūve;
- Pabeigta BASD otrreizējā nostādinātāja atjaunošana;
- Veikta 8,54 km kanalizācijas tīklu atjaunošana Avoti, Bišumuižā, Bergos, Centrā, Maskavas forštatē, Pētersalā – Andrejsalā, Torņkalnā, Vecmīlgrāvī, Ziepniekkalnā, u.c. apkaimēs, t.sk. Austuves ielā, zem K.Ulmaņa gatves, Lugažu ielā, Mazā Bauskas ielā, Zigfrīda Annas Meierovica bulvārī, Spulgas ielā, A.Deglava ielā. Darbi turpinās Vienības gatvē, A.Dombrovska ielā, Katoļu ielā, zem 5.tramvaja sliežu ceļa, u.c.;
- Veikta 10,82 km ūdensvada tīklu atjaunošana Avoti, Bergos, Centrā, Čiekurkalnā, Imantā, Maskavas forštatē, Mežaparkā, Ziepniekkalnā, u.c. apkaimēs, t.sk., Stienes ielā, Kokneses prospektā, Kungu ielā, Jūrmalas gatvē, Spulgas ielā, A.Deglava ielā, Miera ielā, Klusā ielā. Darbi turpinās Maskavas ielas posmā no Krīdenera dambja līdz Indrupes ielai un no Ebreju ielas līdz Krīdenera dambim, Katoļu ielā, Salu tiltā, "Gaujas" cauruļvads Ropažu novadā, u.c.;
- Veikta 5 kanalizācijas sūkņu staciju automātiskās vadības sistēmas (AVS) modernizācija – pabeigta Brekšu apkaimē (Biķernieku ielā 224A un 252), Juglas apkaimē (Palsas ielā 39), Torņkalna apkaimē (Mūkusalas ielā 8), Sarkandaugavas apkaimē (Tvaika ielā 23a);
- Pabeigta ūdensapgādes sūkņu staciju SCADA un AVS modernizācijas 2.kārta;
- Pabeigta kanalizācijas tīkla monitoringa sistēmas 1.kārta.

Līdzfinansējums iedzīvotājiem KF projektos un ārpus KF

Rīgas dome ar 22.03.2023. lēmumu atbalstījusi grozījumus Rīgas domes 22.09.2021. saistošajos noteikumos Nr.93 "Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēguma projektēšanai ES KF fonda līdzfinansēto projektu "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 5.kārta" un "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 6.kārta" ietvaros izbūvētajai centralizētajai kanalizācijas sistēmai", ar kuriem palielināts līdzfinansējums projektēšanai tām māsājniecībām, kuras būs pieslēgumu pilsētas kanalizācijai. Pagarināts arī termiņš šī līdzfinansējuma saņemšanai, lai kompensētu ar pieslēgumu projektēšanu saistīto cenu pieaugumu un termiņš līguma slēgšanai par pieslēguma projektēšanu.

Ar Rīgas domes 29.11.2023. lēmumu tika apstiprināti grozījumi Rīgas domes 15.12.2021. saistošajos noteikumos Nr.106 "Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēguma būvdarbiem Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 5.kārta" un "Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā, 6.kārta" ietvaros izbūvētajai centralizētajai kanalizācijas sistēmai" un grozījumi Rīgas domes 19.12.2018. saistošajos noteikumos Nr.67 "Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmai". Tādējādi par gadu tika pagarināti termiņi, līdz kuriem ir jānodrošina pieslēguma izbūve un jāpiesakās līdzfinansējuma saņemšanai, kā arī paplašināts līdzfinansējuma saņēmēju loks.

08.07.2023. stājās spēkā Rīgas domes saistošie noteikumi Nr.RD–23–207–sn "Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējumu dzīvojamo māju pieslēguma centralizētajai kanalizācijas sistēmai būvniecības izdevumu kompensēšanai". Tādējādi arī tiem ēku īpašniekiem, kuru īpašums atrodas pilsētas teritorijās, uz kurām neattiecas aktuālā ES līdzfinansēto projektu realizēšana, ir iespēja saņemt kompensāciju par

izmaksām, kas saistītas ar īpašuma pieslēgšanu centralizētajiem kanalizācijas tīkliem. Uz līdzfinansējumu var pretendēt fiziska vai juridiska persona, kura pēc šo saistošo noteikumu spēkā stāšanās ir nodrošinājusi nekustamā īpašuma – dzīvojamās mājas – pieslēguma pilsētas kanalizācijas sistēmai izbūvi, ko apliecina atzinums par inženiertīkla gatavību ekspluatācijai.

Līdz 01.03.2024. ir saņemti 49 pieteikumi par līdzfinansējuma piešķiršanu:

- tas piešķirts 27 objektu 49 īpašniekiem 43 189 EUR apmērā;
- atteikts 4 objektu 4 īpašniekiem;
- izmaksāts 24 objektu 46 īpašniekiem – 38 956 EUR;
- atsaukti 16 iesniegumi.

ES KF 4K

Rīgas ūdens realizē ES KF līdzfinansētu apkārtējās vides projektu “Ūdenssaimniecības attīstība Rīgā”. Projekta ES KF 4K ietvaros ir izbūvētas jaunas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas Mārupes, Katlakalna un Bolderājas apkaimēs. 2023.gadā Sabiedrība turpināja pildīt saistības attiecībā uz projekta sasniedzamajiem rezultātiem, kuri paredz, ka projekta ietvaros centralizētajiem ūdensapgādes tīkliem pieslēgti 4 200 iedzīvotāji un centralizētajiem kanalizācijas tīkliem – 6 000 iedzīvotāji.

14.03.2023. starp VARAM, Rīgas domi un Sabiedrību tika noslēgta trīspusēja vienošanās par rādītāju sasniegšanas termiņa pagarināšanu līdz 15.04.2024.

2023.gada nogalē, ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas Padomes 2022.gada jūlijā uzsākto straujo EURIBOR likmes kāpumu, kas negatīvi ietekmē iedzīvotāju finansiālās iespējas un mazina velmi ierīkot pieslēgumus, tika uzsāktas sarunas ar VARAM par iespējamo vienošanās par rādītāju sasniegšanas termiņa pagarinājumu vēl uz vienu gadu. Šī ziņojuma sagatavošanas brīdī trīspusēja vienošanās par rādītāju sasniegšanas termiņa pagarināšanu līdz 15.04.2025. ir parakstīšanas procesā.

Periodā no 01.01.2023. līdz 31.12.2023.:

- centralizētajiem ūdensapgādes tīkliem pieslēgtas mājsaimniecības ar 283 iedzīvotājiem, sasniedzot 73,7 % (jeb 3 096 iedzīvotāji) no kopējiem rādītājiem;
- centralizētajiem kanalizācijas tīkliem pieslēgtas mājsaimniecības ar 418 iedzīvotājiem, sasniedzot 76,3 % (jeb 4576 iedzīvotāji) no kopējiem rādītājiem.

Rīgas valstspilsētas administratīvās teritorijas Mārupes, Katlakalna un Bolderājas apkaimēs esošo nekustamo īpašumu īpašniekiem ir iespēja saņemt pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgumam pie centralizētās kanalizācijas un ūdensapgādes tīklu atzariem. Pieslēgumu būvniecības pabeigšanas termiņš ir 31.12.2024., līdzfinansējuma saņemšanas pieteikumu iesniegšanas termiņš 01.04.2025.

Periodā no 01.01.2023. līdz 31.12.2023.:

- piešķirts pašvaldības līdzfinansējums 62 nekustamo īpašumu 83 īpašniekiem 158 265,34 EUR apmērā;
- izmaksāts pašvaldības līdzfinansējums 71 nekustamā īpašuma 92 īpašniekiem 158 688,59 EUR apmērā;
- izmaksāta kompensācija Sabiedrības izdevumiem par Saistošo noteikumu izpildes nodrošināšanu 8 000,00 EUR apmērā.

ES KF 5K un ES KF 6K

Projektu ES KF 5K ietvaros ir izbūvētas jaunas centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas Berģu, Imantas un Beberbeķu apkaimēs. 2023.gadā minētās sistēmas nodotas ekspluatācijā un turpināta pieslēgumu centralizētajiem tīkliem izveide.

18.01.2024. starp Sabiedrību un CFLA noslēgta vienošanās un pagarināts iznākuma rādītāju, sasniegšanas termiņš līdz 31.12.2028.

Periodā no 01.01.2023. līdz 31.12.2023. centralizētajiem kanalizācijas tīkliem pieslēgtas mājsaimniecības ar 742 iedzīvotājiem, sasniedzot 32,3 % (jeb 955 iedzīvotāji) no kopējiem rādītājiem.

ES KF 6K ietvaros 2023.gadā noslēdzās centralizēto tīklu izbūve Teikā, Nīcas ielas un Vārves ielas rajonos. Ziepniekkalnā un Imantas līnijās turpinās centralizēto tīklu izbūve. 2023.gada maijā uzsākta pieslēgumu izveide Teikā, kā arī gada nogalē – Nīcas un Vārves ielu rajonos.

18.01.2024. starp Sabiedrību un CFLA noslēgta vienošanās, atbilstoši kurai Sabiedrība turpina ES KF 6K realizāciju līdz 31.10.2024., kā arī pagarināts iznākuma rādītāju, sasniegšanas termiņš līdz 31.12.2028.

Periodā no 01.01.2023. līdz 31.12.2023. centralizētajiem kanalizācijas tīkliem pieslēgtas mājsaimniecības ar 133 iedzīvotājiem, sasniedzot 14,8% no kopējiem rādītājiem.

Rīgas pilsētas administratīvās teritorijas KF 5K un KF 6K teritorijās esošo nekustamo īpašumu īpašniekiem ir iespēja saņemt pašvaldības līdzfinansējumu pieslēguma projektēšanai saskaņā ar Rīgas domes 22.09.2021. saistošajiem noteikumiem Nr.93 "Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēguma projektēšanai ES KF 5K un ES KF 6K ietvaros izbūvētajai centralizētajai kanalizācijas sistēmai" un pieslēguma būvdarbiem saskaņā ar Rīgas domes 15.12.2021. saistošajiem noteikumiem Nr.106 "Par Rīgas valstspilsētas pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēguma būvdarbiem ES KF 5.kārtas un ES KF 6.kārtas ietvaros izbūvētajai centralizētajai kanalizācijas sistēmai".

Periodā no 01.01.2023. līdz 31.12.2023. pašvaldības līdzfinansējums pieslēguma projektēšanai:

- piešķirts 160 nekustamo īpašumu 199 īpašniekam 66 885,38 EUR apmērā;
- izmaksāts 163 nekustamo īpašumu 205 īpašniekiem 68 148,38 EUR apmērā;
- izmaksāta kompensācija Sabiedrības izdevumiem par saistošo noteikumu izpildes nodrošināšanu 19 900,00 EUR apmērā.

Periodā no 01.01.2023. līdz 31.12.2023. pašvaldības līdzfinansējums pieslēgumu būvdarbiem:

- piešķirts 197 nekustamo īpašumu 232 īpašniekiem 441 027,18 EUR apmērā;
- izmaksāts 183 nekustamo īpašumu 218 īpašniekiem 398 641,55 EUR apmērā;
- izmaksāta kompensācija Sabiedrības izdevumiem par Saistošo noteikumu izpildes nodrošināšanu 19 000,00 EUR apmērā.

Rādītāju sasniegšanai Sabiedrība 2023.gadā veica vairākas aktivitātes, tajā skaitā tika turpināti kvartāla tīklu izbūves projekti Bergos un Imantā nodrošinot iespēju papildus pieslēgties mājsaimniecībām ar 268 iedzīvotājiem, notika klātienes tikšanās ar iedzīvotājiem – nekustamo īpašumu īpašniekiem, kuri nav izveidojuši vai nav uzsākuši pieslēgumu izveides procesu centralizētajiem tīkliem informējot par pieslēgšanās iespējām.

Ģeogrāfiskās informācijas sistēma

Ģeogrāfiskā informācijas sistēma – viena no IT pamatsistēmām, kurā atspoguļota visa Rīgas ūdens pazemes infrastruktūra ģeogrāfiskajās koordinātēs. Sistēmai ir izveidota integrācija ar resursu valdības sistēma (Horizon) un dokumentu vadības sistēmu (EDUS). ĢIS sistēmas attīstība turpinās uzlabojot uzņēmuma WEB ĢIS lietotni ar funkcionāliem papildinājumiem, kā arī būtiskiem jauniem ĢIS datu slāņiem un to esošo karšu servisu attēlojumu izmaiņām t.sk.:

- Papildināts ĢIS – Horizon integrācijas risinājums, kas papildus ļauj pārskata kartē redzēt blakusklientus ar papildus informāciju no kuru adrešu klientiem tiek saņemts pakalpojums. Klientu

risinājumā atspoguļota tiek tikai aktuālā informācija, t.sk., informācija ne tikai par līgumiem, klientiem, nekustamā īpašuma objektiem, pieslēgumiem tajos, bet arī par pašiem komercuzskaites mēraparātiem, kas būtiski optimizē komunikāciju ar klientiem, esošo pieslēgumu apsekošanu un jaunu pieslēgumu plānošanu;

- Izstrādāts risinājums pārejai uz Valsts zemes dienesta adrešu datiem, tā atsakoties pilnībā no šo datu abonēšanas;
- Izstrādāts risinājums “Pievadu garuma un skaita analīzes rīks”, kas veic aprēķinus konkrētās zonās/teritorijās. Rīks aprēķina tādus parametrus kā, Lt (pievadu garums no ielas/kvartāla cauruļvada līdz ŪPS), Nc (pieslēgumu skaits/pievadu skaits), kur pievadi papildus tiek sadalīti pēc zemes gabala robežas. Ar rīku iegūtos datus ŪKTD izmanto ikdienas darbā, kā arī tie tiek sniegti Rīgas valstspilsētas pašvaldības Zaļo pilsētu vienošanās (*Green City Accord*) saistību izpildei;
- Izstrādāts risinājums “Manuāli izveidoto apkalpošanas robežu sasaistu veidošana”, lai Tehniskās daļas darbinieki arī pēc automātiskās apkalpošanas robežu ģenerēšanas, kuras rezultātā tika izveidotas jaunas apkalpošanas robežas un sasaistes, varētu veikt manuāli izveidoto robežu sasaisti un nezaudētu ĢIS manuāli ievadīto informāciju apkalpošanas robežu sakarā.

Patēriņa uzskaitē

2023.gadā Sabiedrība turpināja darbu pie ūdens patēriņa uzskaites uzlabošanas, kā rezultātā tika veiktas 10 324 objektu tehniskās pārbaudes un 6 127 komercuzskaites mēraparātu nomainīta. Visi minētie darbi veikti neizmantojot ārpalpojumu.

Patēriņa uzskaites kontrole	2021	2022	2023
Objektu tehniskās pārbaudes	11 371	9 187	10 324
Komercuzskaites mēraparātu nomainīta	3 359	5 945	6 127

5.tabula. Objektu tehniskās pārbaudes un komercuzskaites mēraparātu nomainīta 2021. – 2023.gadā.

Ņemot vērā Sabiedrības piesaistītā ārējā eksperta SIA “AQUA–BRAMBIS” rekomendācijas, kā arī nolūkā uzlabot ūdens uzskaites precizitāti, tajā skaitā risinot Sabiedrības mēraparāta un dzīvokļos uzstādīto skaitītāju uzskaitītā apjoma starpību jautājumu, Sabiedrība 2022.gadā pieņēma lēmumu iegādāties un turpmākai sniegto pakalpojumu uzskaitē izmantot vienstrūklas mehāniskos mēraparātus daudzstrūklu mehānisko mēraparātu vietā. Attiecīgi 2022.gadā tīklā tika uzstādīti aptuveni 4 500 gab. mehāniskie vienstrūklas mēraparāti. 2023.gadā tika turpināta tīklā esošo daudzstrūklu mēraparātu nomainītu pret vienstrūklas mēraparātiem, uzstādot 4 273 gab. mehāniskos vienstrūklas mēraparātus, papildus veicot jau uzstādīto vienstrūklas mēraparātu mērījumu monitoringu un periodisku pirmstermiņa verificēšanu to mērījumu atbilstības normatīvo aktu prasībām novērtēšanai.

2023.gada beigās tika veiktas nepieciešamās darbības attālinātās datu nolasīšanas sistēmas (telemetrijas) ieviešanas uzsākšanai – 2024.gada martā tika uzsākta telemetrijas ieviešanas 1.kārta, kuras ietvaros ar telemetrijas iekārtām plānots aprīkot aptuveni 2 000 daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku ievados uzstādīto mehānisko mēraparātu. Tika turpināta arī grūžu filtru iebūves programma, kuras rezultātā 2023.gadā daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku ievados (pirms mēraparātiem) tika iebūvēti 150 grūžu filtri. 2024.gadā plānots turpināt grūžu filtru iebūvi daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku ievados, iebūvējot aptuveni 200 grūžu filtru.

1.8. KLIENTU APKALPOŠANA

Rīgas ūdens par pilsētas ūdensvada un kanalizācijas lietošanu kopumā noslēdzis līgumus ar 20 854 nekustamā īpašuma īpašniekiem, ūdenssaimniecības pakalpojumi tiek nodrošināti 23 847 objektos. Klientu segmentācijā 42% sastāda ģimenes mājas (privātmājas), 18% – nedzīvojamās telpas, 40% – daudzdzīvokļu māju īpašnieki, biedrības, kooperatīvi u.tml.

Komunikācija un saziņa

Lai veicinātu savstarpējo uzticību un sadarbību, Sabiedrība, ievērojot korporatīvās pārvaldības principus, rūpējas par efektīvas komunikācijas nodrošināšanu ar klientiem, pakalpojuma lietotājiem un sabiedrību kopumā. Ārējās komunikācijas mērķis ir nodrošināt informāciju par Uzņēmuma darbību, izglītēt sabiedrību par vides un ūdens resursu aizsardzības jautājumiem, veicināt uzņēmuma atpazīstamību un saņemt atgriezenisko saiti. Komunikācija noris dažādos informācijas kanālos, izvērtējot konkrētajam vēstījumam atbilstošāko, lai precīzi uzrunātu mērķa auditoriju.

Sabiedrības ārējās komunikācijas un klientu servisa nodrošināšanai tiek izmantoti šādi komunikācijas kanāli un pasākumi:

- mājaslapa www.rigasudens.lv;
- klientu pašapkalpošanās portāls <https://portals.rigasudens.lv/>;
- bezmaksas diennakts tālrunis 80002122;
- e-pasti klienti@rigasudens.lv un pr@rigasudens.lv;
- klientu apkalpošanas centrs Brīvības ielā 49/53;
- sociālo tīklu konti X (Twitter), Facebook, Instagram, LinkedIn, YouTube;
- mediju pasākumi un preses relīzes, izglītojošu publikāciju izvietošana medijos un uzņēmuma publicitātes pasākumi;
- klientu dienu pasākumi;
- ES KF 4K, ES KF 5K un ES KF 6K pieslēgumu veicināšanas pasākumi;
- izglītojošas nodarbības skolēniem un izglītojošo plakātu izvietošana visās Rīgas skolās;
- vides reklāma pilsētā.

Klientu ikdienas saziņai ar uzņēmumu par aktuālajiem darbības jautājumiem tiek nodrošināts bezmaksas tālrunis uzziņām (darba dienās) un avāriju pieteikšanai (diennakts pieejamība). Lai savlaicīgi informētu par plānotajiem vai avārijas remontdarbiem, skalošanas darbiem, būvdarbiem, dezinfekcijas darbiem ūdenssaimniecības tīklos, Rīgas ūdens katru dienu izieto paziņojumus mājaslapā interaktīvajā remontdarbu (t.sk. avārijas darbu) kartē un sociālo tīklu Twitter un Facebook kontos. Klientiem, ar kuriem noslēgts pakalpojumu līgums, paziņojumi par plānotajiem remontdarbiem tiek piegādāti arī e-pastā un SMS. Gadījumos, kad remontdarbi skar plašu iedzīvotāju loku, informācija ar preses relīžu palīdzību tiek izplatīta arī klasiskajiem medijiem.

Rīgas ūdens saziņas kanālu statistika	2021	2022	2023
Saņemtie zvani	115 614	70 205	71 336
Saņemtie e-pasti	30 224	28 899	31 441
Apkalpotie klienti Klientu apkalpošanas centrā	1 984	3 101	3527

6.tabula. Rīgas ūdens klātienēs un attālināto kanālu statistika 2021. – 2023.gadā.

Klientu apkalpošanā 2023.gads bijis aktīvs visos komunikācijas kanālos. Lielo aktivitāti sekmējusi pastiprinātā interese par pakalpojumiem un procesiem, kur uzņēmums gada laikā mērķtiecīgi ieviesis izmaiņas un uzlabojumus:

- par pieslēgšanos centralizētajai kanalizācijas sistēmai;
- par pašvaldības līdzfinansējuma iespējām;
- par izmaiņām rēķinu izsūtīšanas procesā;
- par izmaiņām radījumu nodošanas procesā.

Lai motivētu klientus vairāk izmantot digitālos risinājumus un samazinātu drukātā papīra apripi, no 01.08.2023. tika ieviesta komisijas maksa pa pastu nosūtītajiem ūdenssaimniecības pakalpojumu rēķiniem. Mērķtiecīgā klientu uzrunāšana un aicināšana mainīt ieradumus, kā saņemt pakalpojumu vai

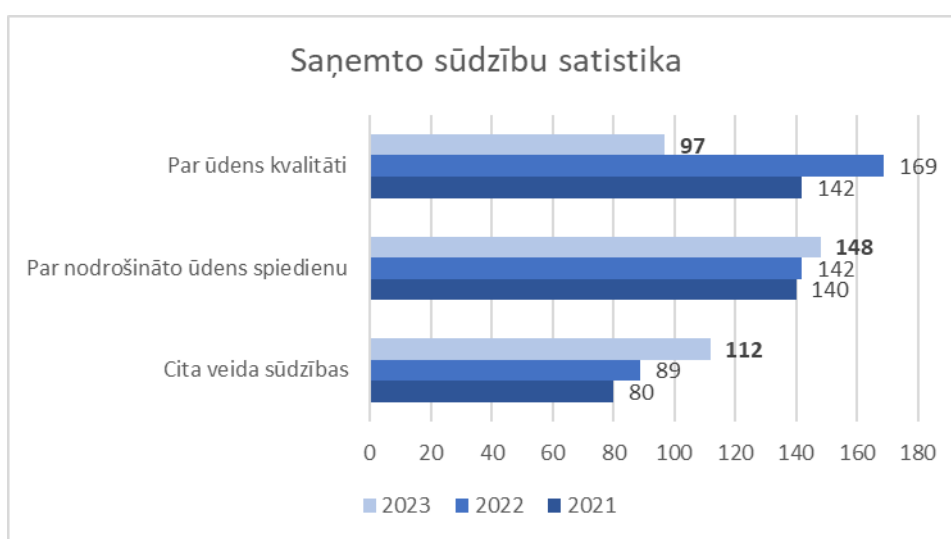
informāciju, rezultējās straujā klientu portāla lietotāju pieaugumā. Kopumā 2023.gadā klientu portālā ir reģistrējušies 79 % no visiem klientiem (pieaugums par 28%), veicinot klientu patstāvību izmantot pakalpojumus digitālā vidē un ietaupot iekšējos uzņēmuma resursus.

Biežākās tēmas, par ko klienti interesējas e-pasta sarakstē vai iesniedzot iesniegumus, bija: līguma nosacījumi, rādījumi un patēriņš, jautājumi par norēķiniem un jautājumi par mēraparātiem.

2023.gadā tika saņemts 2 421 iesniegums līguma noslēgšanai (2022.gadā – 2 231). Arī līgumu slēgšanas procesā klienti primāri tiek aicināti parakstīt dokumentus elektroniski, lai uzlabotu uzņēmumā dokumentu aprites ātrumu un efektivitāti. Šobrīd 58% no visiem saņemtajiem iesniegumiem līgumu slēgšanai tiek parakstīti elektroniski.

Klientu sūdzības

Saziņā ar klientu tiek atsevišķi uzskaitītas arī saņemtās sūdzības atbilstoši tās tēmai. Papildus izskatīšanas laikā tiek analizēta arī sūdzības pamatotība.

11.attēls. Kopējā saņemto sūdzību statistika 2021. – 2023.gadā.

2023.gadā saņemtas 97 sūdzības par neatbilstošu ūdens kvalitāti, 148 sūdzības par nepietiekošu ūdens spiedienu un 112 cita veida sūdzības, kas saistītas ar nodrošinātajiem pakalpojumiem.

Saņemto sūdzību statistika	2021	2022	2023
Par ūdens kvalitāti	142	169	97
<i>Pamatotas</i>	100	102	65
<i>Nepamatotas</i>	42	67	32
Par nodrošināto ūdens spiedienu	140	142	148
<i>Pamatotas</i>	47	43	31
<i>Nepamatotas</i>	93	99	117
Cita veida sūdzības	80	89	112
<i>Pamatotas</i>	29	16	16
<i>Nepamatotas</i>	51	73	96

7.tabula. Saņemto sūdzību statistika 2021. – 2023.gadā.

No 2023.gadā saņemtajām 97 sūdzībām par neatbilstošu ūdens kvalitāti 65 bija pamatotas. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, skaits ir būtiski samazinājies. Visbiežākais iemesls ūdens uzduļķošanās gadījumos ir hidrauliskā režīma izmaiņas, veiktie remontdarbi vai skalošanas darbi. Lai nodrošinātu pakalpojuma kvalitāti, Sabiedrības ŪKTD nodrošina nepieciešamos darbu veikšanu ūdens kvalitātes uzlabošanai, atsevišķos gadījumos skalošanas darbi tiek veikti vairākkārt un ilgākā laika posmā līdz kvalitāte ir atbilstoša. 32 gadījumos saņemtās sūdzības nav bijušas pamatotas. Šajos gadījumos problēmas visticamāk bijušas klientu apkalpes zonā un saistītas, piemēram, ar remontdarbiem klienta iekšējos tīklos vai arī uzduļķošanās bijusi ļoti īslaicīga.

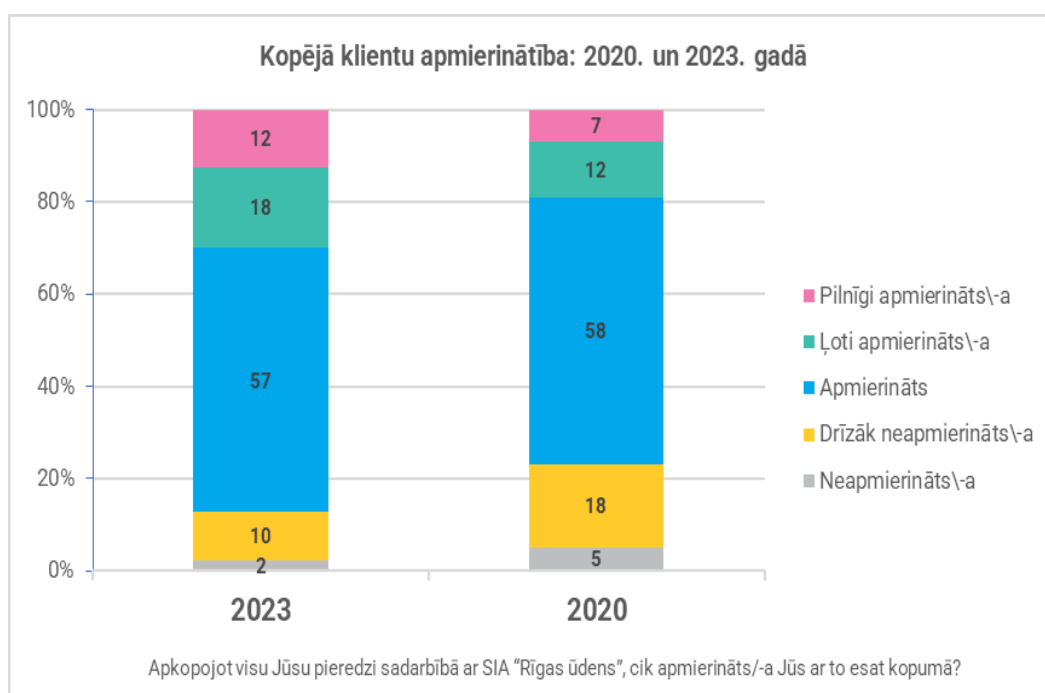
Pārskata periodā tika saņemtas 148 sūdzības par nepietiekošu ūdens spiedienu. Par pamatotu tika atzīta 31 sūdzība – šajos gadījumos tika veiktas nepieciešamās darbības Sabiedrības piederības / apkalpes zonā – veikta mēraparāta sietiņa tīrīšana, pievada skalošana, aizbīdņa vai pievada nomaiņa. Visbiežāk, pārējos 117 gadījumos, problēmas ar spiedienu vai caurplūdes nepietiekamību bija klientu iekšējo tīklu tehniskā stāvokļa dēļ.

Saņemtas 112 cita veida sūdzības, kas saistītas ar Sabiedrības nodrošinātajiem pakalpojumiem. 16 no saņemtajām sūdzībām bijušas pamatotas un tās galvenokārt saistītas ar remontdarbu vietas sakārtošanu pēc darbu pabeigšanas, centralizēto kanalizācijas tīklu aizsērējumiem un ūdens padeves pārtraukumu bez iepriekšēja brīdinājuma.

Klientu apmierinātības pētījums

2023.gada rudenī tika organizēts klientu apmierinātības pētījums. Pētījumu veica sabiedrība ar ierobežotu atbildību "RAIT Custom Research Baltic" un tajā piedalījās kopumā 1 324 uzņēmuma klienti. Pētījumā tika mērīta kopējā klientu apmierinātība un lojalitāte dažādās klientu grupās, kā arī vērtēta klientu apmierinātība dažādos sadarbības aspektos.

No tiem procentuāli – 72% privātmāju īpašnieki, 18% daudzīvokļu māju pārvaldnieki un 10% nedzīvojamo telpu īpašnieki. Pētījumā tika mērīta kopējā klientu apmierinātība un lojalitāte dažādās klientu grupās, kā arī vērtēta klientu apmierinātība dažādos sadarbības aspektos.

12.attēls. Kopējā klientu apmierinātība 2020. un 2023.gadā.

Saskaņā ar pētījuma datiem, kopumā 87% no klientiem atzina, ka ir apmierināti ar uzņēmuma sniegtajiem pakalpojumiem. 30 % atzīmēja, ka ir pat ļoti vai pilnībā apmierināti ar savu pieredzi sadarbībā ar uzņēmumu (2020.gadā – 19%). Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "RAIT Custom Research Baltic" analītiķi norāda, ka, salīdzinājumā ar citiem komunālo pakalpojumu sniedzējiem, Rīgas ūdens rādītāji šajā aspektā ir būtiski augstāki par vidējo rādītāju komunālo pakalpojumu sniedzēju vidū.

Vērtējot dažādus sadarbības aspektus, visatzinīgāk klienti novērtējuši rēķinu sagatavošanas un apmaksas kārtību – kopumā 92% ir apmierināti ar šo sadarbības aspektu (59% respondentu atzīmējuši, ka ir pat ļoti apmierināti).

Pētījumā augsti novērtēti arī citi sadarbības aspekti, kā saņemtā ūdens un kanalizācijas pakalpojuma nepārtrauktība, ērtas skaitītāju rādījumu nodošanas iespējas un nodrošinātā ūdens spiediena pietiekamība.

Uzņēmums ik gadu ņem vērā pētījuma sadarbības aspektu vērtējumu un iesniegtās atvērtās atbildes, sastādot aktivitāšu plānu gadam, lai celtu klientu apmierinātību ar sniegtajiem pakalpojumiem. Prioritāri tiek analizēti zemāk novērtētie sadarbības aspekti un iniciētas izmaiņas ar mērķi uzlabot klientu pieredzi.

Salīdzinot pētījumā iegūtos rezultātus pa četriem gadiem, secināms, ka 4 gadu laikā apmierinātības dinamika par visām sadarbības jomām katru gadu pieaug – arī par tiem sadarbības aspektiem, kas iepriekš ir zemāk novērtēti.

1.9. KOMPETENTO PĀRBAUDES INSTITŪCIJU KONSTATĒTO PĀRKĀPUMU, IZTEIKTO AIZRĀDĪJUMU UN SŪDZĪBU SKAITS

VVD pārbaudes

2021.gada decembrī pie dūņu krātuves Nr.061, adresē "Vārnukrogs 2104", Jūrmalā, tika uzstādīta un darbu uzsāka smaku monitoringa iekārta, kuras darbības mērķis ir precīzāk fiksēt smaku izplatības palielināšanos un operatīvāk reaģēt uz to. Smaku kontroles sistēma sastāv no vairākiem metālu oksīdu gāzes sensoriem, kas nepārtrauktā režīmā vienotā sistēmā reģistrē smaku koncentrāciju Vārnukrogā. Tiešsaistes piekļuve smaku monitoringa staciju datiem tiek nodrošināta arī VVD darbiniekiem.

2023.gadā Sabiedrība ir saņēmusi trīs pamatotas sūdzības par traucējošu smaku izplatību Vārnukrogā. Lai novērstu traucējošo smaku izplatību, pēc pamatotu sūdzību saņemšanas, tika veikta smidzināšanas sistēmas un pielietotā reaģenta darbības efektivitātes pārbaude, uzstādītas papildus smaku neitralizējošā līdzekļa dozēšanas sprauslas 50 m garumā, un veikti smaku koncentrācijas mērījumi 4 vietās – dūņu kartē Nr.054, dūņu kartē Nr.051 un divās vietās dūņu krātuvē Nr. 061 (D pusē pie smaku neitralizējošā līdzekļa dozēšanas iekārtas un Z pusē dūņu izkraušanas vietā). Smaku koncentrācijas mērījumu veikšanas laikā ap dūņu krātuvi Nr.061 darbojās smaku neitralizējošā līdzekļa izsmidzināšanas iekārta. 2023.gadā veikti grozījumi smaku emisijas limita projektā, un 22.02.2024. VVD izsniedza B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr.RI19IB0008 ar pārskatītiem nosacījumiem.

Saskaņā ar VVD izsniegtās B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas Nr.RI12IB0013 nosacījumiem, Rīgas ūdens pēdējos gados ir veicis vairākus pasākumus avārijas izplūdēs novadīto notekūdeņu daudzuma samazināšanai. 2023.gadā ir veikta avārijas izplūžu inventarizācija un apsekošana. 11 avārijas izplūdes vietas ir plombētas un trīs avārijas izplūdes vietas ir likvidētas. Sarežģītas tehniskās konstrukcijas dēļ, papildus tehnisko risinājumu un iespēju izvērtējums ir nepieciešams trīs avārijas izplūžu, kuras netiek izmantotas, likvidēšanai. Spēcīga lietussniega kušanas ūdeņu dēļ, nepieciešamības gadījumā kontrolēti var tikt izmantotas piecas avārijas izplūdes, kuras, ievērojot VVD noteiktās prasības, ir aprīkotas ar notekūdeņu plūsmas mērītājiem un paraugu ņemšanas vietām.

Pēdējos gados, pateicoties veiktajiem uzlabojumiem, ir panākta būtiska avārijas izplūžu apjoma samazināšana, un Rīgas ūdens turpina veikt darbības sistēmas infrastruktūras uzlabošanai ar mērķi samazināt vidē novadīto notekūdeņu apjomu.

Pārskata periodā notikušas arī VUGD veiktās regulārās pārbaudes, notiek ieteikumu ieviešana.

2. BŪTISKĀKIE ŠĶĒRŠĻI, KAS KAVĒJUŠI PAKALPOJUMU SNIEGŠANU AUGSTĀ KVALITĀTĒ

Novecojušie un neatbilstošā tehniskā stāvoklī esošie ūdens sadales tīkli

Ūdensapgādes kvalitātes, drošības nodrošināšanas un tīklu tehniskā stāvokļa uzlabošanas nolūkā Sabiedrība īsteno ūdensvada tīklu hidrantu un aizbīdņu nomaiņas un ūdensvada tīkla sacilpošanas programmas un veic ūdensvada tīklu posmu atjaunošanu atbilstoši ūdensvada tīklu posmu kritiskajā sarakstā noteiktajai prioritārai secībai.

2023.gadā veiktā izpētē tika noteikts, ka ūdensvada tīkla riska grupā pēc neapmierinoša vecuma un neapmierinoša tehniskā stāvokļa atrodas 373 km ūdensvada tīklu, no tiem 176 km ir kritiskā atjaunošanas grupa, ko pamatā veido sliktā tehniskā stāvoklī esoši posmi ar lielāko bojājumu skaitu. Kritiskajā ūdensvada tīklu sarakstā atrodas 1 351 ūdensvada tīklu posmi ar vismaz vienu avāriju. Apmēram 28,7% no kopējā ūdensvadu tīklu garuma ir vecāki par 60 gadiem, savukārt vecāki par 80 gadiem – aptuveni 17,0%, un vecāki par 100 gadiem – 9,6% no kopējā Rīgas ūdens apsaimniekotā ūdensvadu tīklu apjoma.

2023.gadā veiktā izpētē tika noteikts, ka Kanalizācijas tīklu riska grupā pēc neapmierinoša vecuma un neapmierinoša tehniskā stāvokļa atrodas 255 km paštesces un spiedkanalizācijas tīklu, no tiem 153 km ir kritiskā atjaunošanas grupa, ko pamatā veido sliktā tehniskā stāvoklī esoši posmi ar lielāko bojājumu skaitu. Kritiskajā paštesces kanalizācijas tīklu sarakstā atrodas 962 kanalizācijas tīklu posmi. Kritiskajā spiedkanalizācijas tīklu sarakstā atrodas 16 kanalizācijas tīklu posmi ar vismaz vienu avāriju. Apmēram 22,3% no kopējā kanalizācijas tīklu garuma ir vecāki par 60 gadiem, savukārt vecāki par 80 gadiem – aptuveni 15,8%, un vecāki par 100 gadiem – 8,9% no kopējā Rīgas ūdens apsaimniekotā kanalizācijas tīklu apjoma.

Neskatoties uz īstenotajiem infrastruktūras atjaunošanas projektiem, daļa ekspluatācijā esošo ūdensvada un kanalizācijas tīklu ir tehniski novecojuši un ir nepieciešama to atjaunošana, sākot ar kritiskākajiem ūdensvada un kanalizācijas tīklu posmiem. Būtisks ierobežojums novecojušo ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu vienlaicīgai un apjomīgai atjaunošanai ir sniegtā ūdenssaimniecības pakalpojuma pārtraukuma, kvalitātes pasliktināšanās un ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu drošības pasliktināšanās risks, tāpēc to atjaunošana notiek pakāpeniski un secīgi, sākot ar kritiskākajiem ūdensvada un kanalizācijas tīklu posmiem. Prioritāri tiek novērstas avārijas situācijas ūdensapgādes un kanalizācijas tīklos.

Vēsturiski nepietiekamo investīciju dēļ ir nepieciešami ievērojami finanšu līdzekļi infrastruktūras atjaunošanai. Uzņēmums ir izstrādājis Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2040.gadam projektu (iesniegts saskaņošanai Rīgas valstspilsētas pašvaldībā), kurā ieplānota cauruļvadu atjaunošana nozīmīgos apjomos.

Ūdensvadu cauruļvadu jaudas pret patēriņa apjomu izmaiņām radītās sekas

Ņemot vērā vēsturiskos Sabiedrības ūdensapgādes tīklu izbūves apstākļus un salīdzinošo ūdens patēriņa samazinājumu, esošie, lielākoties maģistrālie ūdensvadu tīklu cauruļvadi, ir pārlietu liela izmēra, kas apgrūtina un sadārdzina ekspluatāciju, kā arī rada grūtības ūdens kvalitātes stabilitātes nodrošināšanai. Neveicot ūdens ieguves jaudu un patēriņa apjomu starpības izlīdzināšanu un/vai sūkņu nomaiņu, var tikt izraisītas tehnoloģiska rakstura problēmas ūdensgūtņu iekārtām.

Rūpniecības zonu un tranzītvadu ūdenssaimniecības infrastruktūra

Joprojām pilsētas teritorijā ir kādreizējo rūpniecības zonu ūdensvada un kanalizācijas tīkli, kā arī pagaidu ūdensvada tīkli un tranzītvadi, kas nav Sabiedrības īpašumā, ir tehniski novecojuši un/vai neatbilst kvalitatīvas ūdensapgādes prasībām. Sabiedrība caur resoru un tranzītvadu ūdensapgādes tīkliem nespēj nodrošināt kvalitatīvus ūdensapgādes pakalpojumus Klientam.

Bioloģiskās attīrīšanas stacijas jaudas nepietiekamība

BASD atsevišķās situācijās nevar nodrošināt pilnvērtīgu notekūdeņu attīrīšanu. Avārijas izplūdēs būtisku tiešu ietekmi uz novadīto notekūdeņu daudzumu caur avārijas izplūdēm rada laikapstākļi. Sniega kušanas un lietus notekūdeņi, ļoti īsā laika posmā var radīt sistēmas pārslodzi, t.i., sniega kušanas un lietus notekūdeņu daudzumam pārsniedzot centralizētas kanalizācijas sistēmas ietilpību, kanalizācijas sūkņu stacijās uzstādīto sūkņu ražību (notekūdeņu daudzumu, ko sūkņi ir spējīgi noteiktā laika periodā pārsūknēt) un/vai bioloģiskās attīrīšanas stacijas "Daugavgrīva" maksimālo notekūdeņu plūsmu diennaktī (200 000 m³/dnn), rodas nepieciešamība sniega kušanas un lietus laikā radušos notekūdeņus novadīt caur avārijas izplūdēm. Tas nepieciešams, lai novērstu iespējamus traucējumus BASD notekūdeņu attīrīšanas procesā un tehniska rakstura problēmas.

Šobrīd nav iespējams palielināt uz Rīgas centralizēto kanalizācijas sistēmu, t.sk. uz BASD, novadīto notekūdeņu apjomu piesārņojošo vielu slodžu limita dēļ. Ir nepieciešams plānot notekūdeņu BASD jaudas palielināšanu, bet tam ir nepieciešama skaidra vīzija par katras Rīgas valstspilsētas pieguļošo teritoriju pašvaldību ilgtermiņa centralizētās kanalizācijas sistēmas attīstību un Rīgas – pierīgas vienotās notekūdeņu aglomerācijas robežu noteikšanu.

3. PAREDZĒTIE UZLABOJUMI ŪDENSAPGĀDES UN KANALIZĀCIJAS PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANĀ

Ūdensapgādes kvalitātes un drošības nodrošināšana, infrastruktūras tehniskā stāvokļa uzlabošana

Ūdensapgādes kvalitātes, drošības nodrošināšanas un tīklu tehniskā stāvokļa uzlabošanas nolūkā Sabiedrība kopš 2014.gada īsteno ūdensvada tīklu hidrantu un aizbīdņu nomaiņas programmas un ikgadēji veic ūdensvada tīklu un kanalizācijas tīklu posmu atjaunošanu atbilstoši kritisko tīklu posmu sarakstiem un metodiski noteiktajai prioritārai secībai.

2023.gadā atjaunoti 10,82 km ūdensvada tīklu un 8,54 km kanalizācijas tīklu. Viens no ilgtermiņīgās attīstības stratēģijas 2040.gadam projektā iekļautajiem mērķiem ir vērsts uz maģistrālo cauruļvadu atjaunošanu gan ūdensapgādes, gan kanalizācijas tīklos. Kopējais plānotais atjaunoto tīklu kopgarums līdz 2040.gadam sasniegs attiecīgi 250 km ūdensvada tīkliem un 150 km kanalizācijas tīkliem.

Blīvi apdzīvotā Mangaļsalas teritorijas daļa nav iekļauta Rīgas notekūdeņu aglomerācijā un tajā funkcionē lokālās kanalizācijas un ūdensapgādes sistēmas, kas ar ūdenssaimniecības pakalpojumiem galvenokārt nodrošina esošo daudzstāvu apbūvi. Attīrīšanas ietaises, tehnoloģiskās iekārtas un liela daļa ūdenssaimniecības tīklu ir tehniski nolietotojušies, kritiskā stāvoklī un nenodrošina nepieciešamās vides aizsardzības prasības un ir tehniski un ekonomiski pamatoti pievienot to Rīgas notekūdeņu aglomerācijai. Ar Rīgas domes 24.08.2022. lēmumu Nr.1819 "Par atšķirīgu dividendēs izmaksājamo SIA "Rīgas ūdens" peļņas daļu periodā no 2021. līdz 2024.pārskata gadam" Sabiedrībai ir noteikts samazināts dividenžu apjoms, lai rastu iespēju novirzīt finanšu līdzekļus Mangaļsalas notekūdeņu aglomerācijas ūdenssaimniecības sistēmas attīstības projekta realizēšanai. Projekta norise plānota periodā līdz 2025.gadam, 2023.gadā ir uzsākta tīklu projektēšana. 2023.gadā ir izstrādāts un saskaņots topogrāfiskais plāns, izstrādāts un iesniegts izskatīšanai Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentam projekts minimālā sastāvā, uzsākta ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu plānu profilu un detalizācijas izstrāde.

2023.gada nogalē noslēdzās Baltijā lielākās kanalizācijas sūkņu stacijas Daugavgrīvas ielā 101 pārbūve, kuras ekspluatācija tika uzsākta 1992.gadā. Tās tehnoloģiskās iekārtas jau bija novecojušas, sūkņu stacijas darbība nebija energoefektīva, bija pazemināta arī tās ekspluatācijas drošība. 2023.gadā šī sūkņu stacija pārsūknēja gandrīz 25 milj. m³ notekūdeņu, kas ir aptuveni puse no visas Rīgas kopējā apjoma.

Jaunā kanalizācijas sūkņu stacija ir videi ievērojami draudzīgāka un drošāka. Pārbūves rezultātā tiek garantēta droša notekūdeņu savākšana un pārsūknēšana no Daugavas kreisā krasta uz BASD, kā arī ir aizstātas novecojušās tehnoloģiskās iekārtas. Ieguvums būs tehnoloģisko ūdeņu patēriņa samazināšana vismaz 300 000 m³/gadā, kā arī elektroenerģijas patēriņa ~1 000 MWh/gadā ietaupījums, kas gadā ļauj ietaupīt ap 682 000 EUR.

- 2023.gadā kanalizācijas sūkņu stacija Daugavgrīvas ielā 101 pārsūknēja kopumā 25 milj. m³ notekūdeņu, kas pēc apjomiem ir nedaudz vairāk par Babītes ezera tilpumu.
- Pārsūknētais notekūdeņu apjoms būtu satilpināms 413 800 dzelzceļa cisternās, kas, savienotas sastāvos, veidotu ~5800 km garu vilcienu sastāvu.
- Kanalizācijas sūkņu stacija Daugavgrīvas ielā 101 pārsūknēja pusi no visiem Rīgas notekūdeņiem. Tālākais punkts, no kura novadītie notekūdeņi nonāk šajā sūkņu stacijā, ir tirdzniecības centra "IKEA" apkaime.
- Gadā iekārtu dzesēšanai vecajā stacijā bija nepieciešami ~300 000 m³ ūdens, tā patērēja ~4,5 milj. kW elektroenerģijas. Jaunā stacija ļaus iekonomēt ~2,5 milj. kW gadā, savukārt ūdens dzesēšanai nebūs jāizmanto vispār.

2023.gadā pabeigta kanalizācijas tīkla monitoringa sistēmas ieviešana, kuras ietvaros kanalizācijas tīklā ierīkoti 18 plūsmas / līmeņa mērītāji notekūdeņu novadīšanas uzraudzības un pārsūknēšanas efektivitātes uzlabošanai.

Rīgas valstspilsētas ūdensvadu plānveida skalošanas programmas ietvaros, 2023.gadā tika izskaloti ūdensvadi ar kopējo garumu 165 km (preventīvā skalošana atbilstoši plānveida skalošanas programmai kopā ar skalošanas darbiem pēc sūdzību saņemšanas par ūdens kvalitāti un pēc remontdarbu veikšanas).

Izskaloto tīklu kopgarums	2021	2022	2023
km	157	169	165

8.tabula. Izskaloto tīklu kopgarums 2021. – 2023.gadā.

Plānveida ūdensvada tīklu skalošanas programma tika uzsākta 2016.gadā, un kopš tās realizācijas sākuma iedzīvotāju sūdzību skaits par ūdens uzduļķojumiem ievērojami samazinājās.

2023.gadā tika noslēgts līgums ar piegādātāju apvienību Rīgas Tehniskā universitāte, sabiedrība ar ierobežotu atbildību "WATERSON TECHNOLOGIES" un "Automation Engineering" SIA par ūdens kvalitātes monitoringa sistēmas izveidošanas Rīgas ūdensapgādes tīklā izpēti. Līguma ietvaros paredzēts veikt Rīgas centralizētās ūdensapgādes sistēmas piegādes risku izvērtējumu, veikt izpēti par tiešsaistes dzeramā ūdens kvalitātes monitoringa sistēmas ieviešanu Rīgas centralizētajā ūdensapgādes sistēmā, pārvērtēt esošo Sabiedrības dzeramā ūdens kvalitātes monitoringa programmu un sniegt priekšlikumus tās uzlabošanai. Plānotais izpētes izpildes termiņš ir 30.05.2024.

Iekškvartālu tranzīta vadu likvidācija

Lai novērstu situāciju, ka Rīgas dzīvojamo namu pagalmos ilgstoši notiek ūdens noplūdes no kvartālu ūdensvadiem, kuru piederība ir neskaidra vai arī to īpašnieki nedarbojas ar šo tīklu uzturēšanu, Sabiedrība ir uzsākusi tranzītvadu likvidāciju. 2019. gadā Rīgas ūdens noslēdza vienošanās ar pieciem ēku pārvaldniekiem par 97 daudzdzīvokļu ēku patstāvīgu pieslēgumu izbūvi pilsētas centralizētās ūdensapgādes sistēmai. Lai risinātu ielgušās tranzītvadu problēmas, ir būtiski, ka situācijas sakārtošana

iesaistās arī dzīvokļu īpašnieki un namu apsaimniekotāji, jo nekustamā īpašuma teritorijā un ēkā esošo ūdensvada tīklu uzturēšana un nepieciešamo remontdarbu veikšana ir to īpašnieku pienākums. Īpašniekiem katras daudzdzīvokļu ēkas pagrabā ir jāizbūvē komercuzskaites mērītāja mezgls un spiediena paaugstināšanas iekārta (ja ēkā ir vairāk par 5 stāviem). Tas dos iespēju likvidēt sešas CSPS un ar tām saistītos kvartāla tīklus.

No iepriekš minētajām 97 mājām 2022. un 2023.gadā pievadu izbūve pabeigta 21 ēkai. 2024.gadā projekta īstenošana turpināsies, kas nodrošinās precīzāku patērētā ūdens uzskaiti un samazinās ūdens zudumus ārējos ūdensapgādes tīklos.

Savukārt, ūdensvada tīkla ūdens zudumu samazināšanas programmas sadaļas augstspiediena zonas likvidācijas programmas ietvaros 2023.gadā darbību pārtrauca CSPS Maskavas ielā 275A. 2024.gadā likvidēta CSPS Gobas ielā 20A un plānots veikt CSPS nojaukšanas projekta izstrādi Zvaigznāja gatvē 2A.

Problēmsituācijas ir konstatētas arī ar sadzīves notekūdeņu paštesces tīkliem, kuri nav bijuši Rīgas ūdens piederībā un ir sliktā stāvoklī. Piemēram, Ezermalas ielas 2 iekškvartālu sadzīves notekūdeņu paštesces tīklā, kurš ar Rīgas domes 31.05.2023 lēmumu Nr. RD–23–2593/lē “Par Ezermalas ielas kvartāla kanalizācijas tīkla nodošanu bezatlīdzības lietošanā SIA “Rīgas ūdens”” nodots Rīgas ūdenim apsaimniekošanai. Izvērtējot situāciju, Rīgas ūdens pieņēma lēmumu izveidot pagaidu pārsūkņēšanas punktu, apejot bojājumu pa virszemi, un paralēli uzsākot iekškvartāla tīklu pārbūves projektēšanu.

4. NOZĪMĪGI NOTIKUMI PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PERIODĀ

Izmaiņas ūdensapgādes pakalpojumu tarifā

25.01.2024. SPRK padome pieņēma lēmumu Nr.2 “Par SIA “Rīgas ūdens” ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifiem”, ar kuru no 01.03.2024. tika apstiprināti sekojoši ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifi (bez pievienotās vērtības nodokļa):

- ūdensapgādes pakalpojumu tarifs 1,17 EUR/m³;
- kanalizācijas pakalpojumu tarifs 0,97 EUR/m³;
- notekūdeņu attīrīšanas pakalpojuma tarifs 0,41 EUR/m³.

Ņemot vērā Sabiedrības pamatlīdzekļu nolietojuma un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījumu palielinājumu, energoresursu izmaksu samazinājumu, pamatlīdzekļu uzturēšanas un remontu izmaksu pieaugumu, citu ekspluatācijas izmaksu palielinājumu, kā arī ūdenssaimniecības pakalpojumu apjomu samazināšanos, Sabiedrība 31.01.2024. iesniedza SPRK jaunu ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu projektu un 27.03.2024. precizēto ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu. Tiek prognozēts, ka jauni ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifi varētu stāties spēkā no 01.06.2024. un būs (bez pievienotās vērtības nodokļa):

- ūdensapgādes pakalpojumu tarifs 1,27 EUR/m³;
- kanalizācijas pakalpojumu tarifs 1,03 EUR/m³;
- notekūdeņu attīrīšanas pakalpojuma tarifs 0,40 EUR/m³.

Kopējais ūdenssaimniecības tarifs palielinātos par 7,5%, no 2,14 EUR/m³ (bez pievienotās vērtības nodokļa) līdz 2,30 EUR/m³ (bez pievienotās vērtības nodokļa). Uz pārskata apstiprināšanas dienu SPRK lēmums nav pieņemts.

Priekšlikums ūdenssaimniecības tarifu noteikšanas metodikas pārskatīšanai

Sabiedrība 2023.gadā iesniedza priekšlikumus SPRK attiecībā uz Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku un Kapitāla izmaksu uzskaites un aprēķināšanas metodiku, lai ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifos tiktu iekļauta pamatota ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošināšanai

nepieciešamās infrastruktūras vērtība un izmaksas, nodrošinot sabalansētu rentabilitāti un atbilstību normatīvo aktu prasībām, kā arī ilgtspēju.

SPRK daļēji ņēma vērā Sabiedrības iesniegtos priekšlikumus, un 28.12.2023. ar SPRK padomes lēmumu Nr.1/13 tika pieņemti grozījumi SPRK 14.01.2016. lēmumā Nr.1/2 par “Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku”. Saskaņā ar šiem grozījumiem ir iespējams veikt Sabiedrības aktīvu pārvērtēšanu, tādējādi palielinot aktīvu patieso vērtību uz 31.12.2021., kā arī, lai nodrošinātu pozitīvu naudas plūsmu, komersantiem, kuri tarifa projektā iekļauj kapitāla atdevi, ir atļauts iesniegt tarifa projektu, mainot tajā tikai izmaksas pozīciju “Kapitāla izmaksas”.

Brīvkrānu programma pilsētvidē

Ņemot vērā Līgumā noteikto, arī 2024.gadā uzņēmums turpinās jaunu brīvkrānu izbūvi, paplašinot to pieejamību pilsētvidē. Ņemot vērā RVP MVD un Apkaimju iedzīvotāju centra ieteikumus par vietām, kurās lietderīgi nodrošināt bezmaksas dzeramā ūdens pieejamību, 2024.gadā Rīgā plānots ierīkot desmit jaunus brīvkrānus, kā arī tiek risināts jautājums par vēsturiskā brīvkrāna Radio ielā darbības atjaunošanu.

Pierīgas pašvaldību notekūdeņu aglomerācijās attīstība

Sabiedrība vidēja termiņa darbības stratēģijā 2022. – 2024.gadam ir plānojusi vairākas rīcības un investīciju projektus, kuri nākotnē būtiski ietekmēs arī pierīgas ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotājus. Saskaņā ar VARAM Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānu 2021. – 2027.gadam, pierīgas pašvaldību notekūdeņu aglomerācijās ir plānoti centralizētās ūdenssaimniecības sistēmas paplašināšanas darbi un pieslēdzamo iedzīvotāju skaita pieaugums. Tā kā jau šobrīd nav iespējams palielināt uz Rīgas centralizēto kanalizācijas sistēmu, t.sk. uz BASD, novadīto notekūdeņu apjomu piesārņojošo vielu slodžu limita dēļ, ir nepieciešams plānot notekūdeņu BASD jaudas palielināšanu, bet tam ir nepieciešama skaidra katras Rīgai pieguļošo teritoriju pašvaldību ilgtermiņa centralizētās kanalizācijas sistēmas attīstība un Rīgas – pierīgas vienotās notekūdeņu aglomerācijas robežu noteikšana.

Tā kā pierīgas pašvaldības pamatā var nodrošināt centralizētos ūdensapgādes pakalpojumus ar saviem resursiem, Rīgas ūdens sadarbībā ar Rīgas un pierīgas pašvaldību apvienību “Rīgas metropole” 2020. – 2021.gadā veica pierīgas pašvaldību un to komercsabiedrību aptauju par pierīgas novadu centralizētās kanalizācijas sistēmas ilgtermiņa attīstības plāniem attiecībā uz Rīgas centralizētas kanalizācijas sistēmas izmantošanu. 2023.gadā turpinājās informācijas apmaiņa un pierīgas pašvaldību viedokļi kopumā ir sekojoši:

- konceptuāli Mārupes, Ķekavas, Ropažu novadi un Jūrmala ilgtermiņā vēlas novadīt notekūdeņus uz Rīgu, arī no teritorijām, kurās šobrīd vēl nav attīstīti centralizētie kanalizācijas tīkli;
- 2023.gadā noslēgts sadarbības memorands ar SIA “Jūrmalas ūdens” un SIA “Babītes siltums” par vienotas sadzīves kanalizācijas novadīšanas un attīrīšanas sistēmas attīstību un par kopīgu projektu īstenošanu ūdenssaimniecības attīstības un vides aizsardzības jomā:
 - pārbūvēt esošo un izbūvēt jaunu kanalizācijas spiedvadu, savienojot Rīgas ūdens un SIA “Jūrmalas ūdens” kanalizācijas tīklus, nodrošinot notekūdeņu novadīšanu līdz BASD ar SIA “Babītes siltums” nepieciešamajām pieslēguma vietām Mārupes novada Babītes pagastā;
 - paplašināt BASD, lai nodrošinātu nepieciešamo attīrīšanas kapacitāti;
 - pilnveidot Rīgas ūdens notekūdeņu dūņu pārstrādi.
- Ķekavas novadam 2001.gadā tika izstrādāts ūdenssaimniecības attīstības tehniski ekonomiskais pamatojums (TEP) un šobrīd netiek plānota tā aktualizācija. 2023.gadā uzņēmums iepazīnās ar Mārupes novada Babītes un Salas pagastu ūdenssaimniecības attīstības TEP, kurā pamatots plāns likvidēt Piņķu NAI un visus nākotnes notekūdeņus no Piņķu, Babītes ciema, kā arī Spilves, Mežāres ciema novirzīt uz BASD. 2023.gadā uzņēmums iepazīnās ar Mārupes novada Mārupes pagasta ūdenssaimniecības attīstības TEP, kurā pamatots plāns nākotnē palielināt novadīto notekūdeņu daudzumu uz BASD, kā arī ilgtermiņā paredzēt arī Rīgas ūdens dzeramā ūdens izmantošanu;
- Stopiņu pagasts notekūdeņus no Dreiliņu ciema vēlas novadīt uz Rīgu, savukārt Rumbulas ciema

- ūdenssaimniecības sistēmas attīstības izvērtēšanai 2021.gadā plānoja uzsākt TEP izstrādi;
- Ādažu novads neplāno novadīt notekūdeņus uz Rīgas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (izņemot atsevišķus nekustamo īpašumus, kas novada notekūdeņus Garkalnes pagasta sistēmā, kas pieslēgta Rīgas centralizētajiem tīkliem).

Pierīgas ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotāju vēlmju īstenošanai ir nepieciešams noteikt pierīgas teritoriju kanalizācijas sistēmas ilgtermiņa attīstības robežas, notekūdeņu daudzumu un piesārņojuma slodzes, izstrādājot TEP. To šobrīd ir īstenojis Mārupes novads, kā arī VARAM bija plānojis to īstenot daļai pierīgas teritorijas, kas 2021.gadā uzsāka TEP izstrādi Ropažu novada Garkalnes pagasta Langstiņi – Bergī – Upesciems – Sunīši – Amatnieki ciemiem un Garkalnes ciemam, Rīgas Dārziņu apkaimei, u.c. potenciālajām aglomerācijām ar CE>2000 Latvijā, bet 2023.gadā nolēma šo līgumdarbu pārtraukt.

Realizējot Rīgas ūdenssaimniecības pakalpojumu pieejamības paplašināšanu un centralizētai kanalizācijas sistēmai pieslēdzot papildus iedzīvotāju nekustamos īpašumus, palielināsies novadīto notekūdeņu daudzums Rīgas aglomerācijā, kā arī pierīgas pašvaldībām, vēloties paplašināt kanalizācijas tīklus savās teritorijās, prognozējams, ka notekūdeņu pietece uz BASD nākotnē palielināsies.

Tā kā šobrīd nav skaidras pierīgas pašvaldību ilgtermiņa notekūdeņu aglomerācijas robežas un precīzi prognozēti notekūdeņu apjomi, ir nepieciešams ilgtermiņa centralizētās kanalizācijas sistēmas attīstības novērtējums visās pierīgas pašvaldībās. VARAM mutiskās sarunās vēl tikai plānoja izvērtēt iespēju piesaistīt līdzekļus Rīgas un pierīgas vienotās notekūdeņu aglomerācijas tehniski ekonomiskā pamatojuma izstrādei un notekūdeņu aglomerācijas robežu noteikšanai.

Līdzdalība ūdenssaimniecības nozares politikas veidošanā

Rīgas ūdens kā Latvijā lielākais ūdenssaimniecības uzņēmums aktīvi iesaistās ūdenssaimniecības problemātisko jautājumu risināšanā. Rīgas ūdens ir LŪKA biedrs, un Sabiedrības deleģētie darbinieki, strādājot LŪKA darba grupās, sniedz priekšlikumus nozares politikas veidošanā. 2023.gada Rīgas ūdens sniedza viedokli par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par komunālo notekūdeņu attīrīšanu, un turpināja viedokļu apmaiņu ar VARAM nacionālās pozīcijas dokumentā izstrādē. Sabiedrība aktīvi iesaistās un sniedz viedokļus par visiem ar ūdenssaimniecības jomu saistītajiem normatīvajiem aktiem sabiedriskajā apspriešanā. Rīgas ūdens kā LŪKA pārstāvis strādā arī Eiropas ūdenssaimniecību asociācijas EurEau darba grupās, nodrošinot nozarei aktuālās informācijas, dokumentu un viedokļu apmaiņu ar LŪKA un VARAM Eiropas Savienība direktīvu, regulu apstiprināšanas posmā.

2023.gadā Rīgas ūdens kļuva par Latvijas darba devēju konfederācijas biedru un aktīvi iesaistījās ne tikai Latvijas darba devēju konfederācijas organizētajās darba grupās (piemēram, darba grupā par Darba likuma grozījumiem), bet arī izteica priekšlikumus par Ūdenssaimniecības pakalpojumu likumā veicamajiem grozījumiem.

Rīgas ūdens attīstības stratēģiskā plānošana

Pašlaik Rīgas ūdens darbību regulējošais plānošanas dokuments ir Vidējā termiņa darbības stratēģija 2022. – 2024.gadam⁴, tomēr, ņemot vērā tās prasības, kas izriet no aktuālā Eiropas līmeņa regulējuma vairākās jomās (ESG, taksonomija, vides aizsardzības direktīvu prasības, resursu apritīgums), gan arī ievērojot Rīgas pausto apņemšanos kļūt par klimatneitrālu pilsētu, pievienojoties Klimata pilsētas līgumam un vienlaicīgi nepieciešamību plānot būtiskas investīcijas Rīgas ūdenssaimniecības infrastruktūras uzturēšanai, katrs Rīgas ūdens biznesa lēmums jāskata ar ilgtspējas atbilstības tvērumu. Pašvaldība arī ir devusi uzdevumu izstrādāt Rīgas ūdens ilgtspējīgas attīstības stratēģiju desmit gadu periodam (*Rīgas domes 21.08.2020. iekšējie noteikumi Nr.4 "Rīgas valstspilsētas pašvaldībai piederošo kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības kārtība", 62.prim un 111.punkts*).

Rīgas ūdens ir izstrādājis ilgtermiņa plānošanas dokumentu – Ilgtspējīgas attīstības stratēģija periodam

⁴ <https://www.rigasudens.lv/lv/strategiskais-ietvars>

līdz 2040.gadam un projekts ir nosūtīts izvērtēšanai Pašvaldībā. Plānots, ka Rīgas ūdens padome par Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas periodam līdz 2040.gadam apstiprināšanu lems šā gada maijā. Minētais plānošanas dokuments būs pamats jaunas Rīgas ūdens vidējā termiņa darbības stratēģijas nākamajiem pieciem gadiem izstrādei, kā arī plānots sagatavot priekšlikumus par Rīgas ūdenim pašlaik noteikto nefinanšu un finanšu mērķu aktualizēšanu, ņemot vērā izmaiņas gan ārējā normatīvajā regulējumā, gan arī Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas mērķrādītājus. Vienlaicīgi ar jaunas vidējā termiņa darbības stratēģijas projekta izstrādi Rīgas ūdens veiks vidēja termiņa darbības stratēģijas 2022. – 2024.gadam izvērtējumu, komercdarbības vides un tās sagaidāmo izmaiņu izvērtējumu, kā arī sākotnējās ietekmes novērtējumu jautājumā par prognozējamo dividenžu apjoma noteikšanu periodam no 2025.gada.

Pēc Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas apstiprināšanas Rīgas ūdens iesniegs Pašvaldībai priekšlikumu par Rīgas ūdenim noteikto nefinanšu un finanšu mērķu aktualizēšanu Rīgas domes lēmuma sagatavošanai, savukārt Rīgas ūdens vidējā termiņa stratēģijas periodam līdz 2030.gadam projekts tiks nosūtīts saskaņošanai Pašvaldības institūcijām 2024.gada novembrī.

Valdes loceklis

Normunds Zvaunis